

Kaina 50 ct.

IV – 1926 metai

SKAUTŲ AIDAS

MÉNESINIS SKAUTŲ LAIKRAŠTIS

5-6 (28-29) Nr.

Gegužės—Birželio m.

126809

T u r i n y s.

1.	<i>G. Panemunis.</i> Mūsų daina	2
2.	Broliai, sesės	2
3.	Lietuvos Skautų Brolijos Šefo įsakymas	3
4.	Vyriausio skautininko įsakymas	3
5.	<i>Pr. Morkūnas.</i> Kelios mintys apie iškilas ir stovyklas	4
6.	<i>Visbauda.</i> Mūsų laipsnių egzaminai	8
7.	<i>Pask. Daukvila.</i> Tarp bananų šakų	9
8.	<i>Sktn. Ig. Tomašauskas.</i> Lietuvos stovykla	11
9.	<i>Paulius.</i> Gyvenimo kryžkely	12
10.	Kaip mes vaduosim Vilnių	13
11.	Skaučių skyrius	14
12.	Vilkiukų paukštyčių skyrius	14
13.	Iš skautų gyvenimo	
	a) Lietuvoje	16
	b) Skautai užsieniuose	19
14.	Fizinis auklėjimas.	
	a) <i>J. Macelis.</i> Vilniaus ripka	20
	b) <i>P. Dineikiénė.</i> Pusiau plast. mankštoss mergaitėms	21
	c) Vertė <i>J. Gudjurgis.</i> Nešimas ir imtynės	21
	d) Žaidimai	22
15.	Nauji leidiniai	24

SKAUTŲ AIDAS

Nr. 5 (28)

1926 m. gegužės — birželio mėn.

IV metai



Mikas Kalmatavičius
Vyriausias skautininkas ir vyriausiojo štabo
viršininkas.

- | | | |
|------------------------|---|---|
| 9. Bendaravičių Antaną | — Lazdijų I Kęstučio | " |
| 10. Aukštikalnį Kazį | — Biržų I Valančiaus | " |
| 11. Petrušaitį Kazį | — Lirkuvos I Algimanto | " |
| 12. Kuzmickį L. | — Jurbarko I Gedimino | " |
| 13. Jakubauską Al. | — Telšių I Algimanto | " |
| 14. Vaičių Petrą | — Ezerėnų atskirios skilties skiltininką, | |
| 15. Urniežių J. | — Kražių Šarūno dr-vės draugin. | |
| 16. Macelį Jurgį | — Skautų Aido fizinio lavin. skyriaus vedėja, | |
| 17. Spudą Baltrą | — Skautų Aido administratorių. | |

I skiltininko laipsnį:

1. Merfeldą Stasi — Joniškėlio I Gedimino dr-vės draugin.

(pas.) V. Sk. Majoras *Kalmatavičius*

Vyriausias skautininkas ir Vyr. Sk. Stabo Viršininkas

Su originalu sutinka

Skt. P. Sležas

Vyr. Sk. Stabo Adjutantas.

Pranešimas.

Visos draugovės, skiltys ar tuntai, kurie šią vasarą ruošia ar buvo ruošę stovyklas, privalo tuoju prisiųsti Vyr. Sk. Štabui darbų programą, o stovykloms pasibaigus gana smulkų stovyklos gyvenimo aprašymą.

Vyr. Sk. Štabo Bendro Skyriaus Vedėjas.

Kelios mintys apie iškilas ir stovyklas.

(Sekta „Ekskursionnyj metod“, Angerto ir Raikovo).

Neužilgo, sesės ir broliai, keliausim į iškilas, o laimingesni net stovyklas ruošime. Vėl galėsim smagiai gamtoje laiką praleisti. Bus gražu, linksma, sveika, malonu.

Cia noriu kiek pasidalinti mintimis, kaip iš rengiamų iškilų bei stovyklų didesnę naują gauti. Malonumas ir palieka malonumu, o jei iš to galima gauti nauda, tai nereikia atsisakyti.

Kiekviena iškila ar stovykla turi turėti tikslą. Nors mes einame į gamtą ne mokslinio tyrinėjimo tikslu, bet su ja tiesioginiai susidurdami labiau galime pažinti. Juk vienas svarbiausių iškilos tikslų ir yra persiūtinti gamta, išjudinti kuriamą žmogaus vaizduotę ir tuo pačiu dar labiau pamilti tévynės žemę. Skautus visus įdomauja gamta, tik ne visus vienodai. Imkim skautų vilti — vilkiukus. Juos įdomauja tik artimi, matomi daiktai: smėlis, žemė, gėlės, vabzdžiai, miškuose — samanos, kankorėžiai, kimpinės ir tt. Tai jų mažas pasaulis. Kas yra aukšciau galvoti: jie vaizduojasi, tamšiomis ar šviesiomis

galybėmis. Vaikai vengia tankumyno, tamsos. Jie džiaugiasi saule, plaukiančiais šviesiais debesėliais; žvaigždžių, ménulio šviesa. Tas juos stebina ir sukelia sąvoką apie pasaulį.

Vilkiukus labiausia tuo galima ir sujodinti. Tenuskina kiek gėlių, sudesta drauge, o su jais galima pasikalbėti sekančiomis temomis:

s) **Spalva.** Gelių pavadinimas. Jų antspalviai. Sulyginti su vilkiukams žinomų daiktų spalvomis. Derinti patinkamas spalvas.

b) **Lytys (formos).** Lyginti su daiktų lytimis. Vedryno „taurelė“, švitriežio „žvaigždelė“, kvapaus žirniuko „bürės, laivelis, irklai“, žvaginių, baltosios notrelės „lūpos“, tuo pačiu gėlių „šalmai“ ir tt.

c) **Gėlių medžiaga** — ramunės lapelio standaus audinio švelnumas, šunpjonkė, kiškio dobilas, burbulų lapo paviršiaus blizgėjimas, aklosios notrelės — plaukuotumas ir tt.

d) Gėlių kvapas.

Po pasitarimo skautai gali naudoti gėles žaidimams, kūrybai: tepina vainikus, krepšelius ir kt.

Pritaikyti dainas, sudaryti gyvumą. Tačiau čia reikalinga sugauti jaunuolių mintis, su jais susižaisti, susigyventi. Iš anksto sugalvota tema čia neįmanoma. Namo skautai tegu nešasi gėles, lapelius, papuošia savo kambarius. Parsineštą tenupaišo spalvotais pašeliais, sukarpo iš spalvotos poperos panašius.

Rengdami iškilą ir stovyklą kiek vyresniems skautams galime užduoti temą: „Pavasario pėdsakais“. Reikia ieškoti pavasario, rinkti, ką jis duoda (gėles, medžių šakeles [tik ne daug]) ir t.t. Po iškilą galima padaryti mažą, pavasarį rodančią daiktą, parodelę. Tat pats gali būti ir apie kitas metų laiko dalis.

Kitokios temos: „Žmogaus gyvenimas mieste ir miške“, „Žmogus gyvulių tarpe“, „Apie gėles“ — kaip vadinas, kur auga, „Apie vabzdžius“ — kaip gyvena, „Apie paukščius“ — kuo skiriasi tarp savęs, iš kur ir kada kas atlékė *), „Apie medžius“ — lapų spalva, stuobrys, viršūnė, šakos, šlamėsys; medžio apibudinimas — beržo švelnumas, ažuolo galtingumas, apusės spurdingumas. „Apie upes, upelį, ežerą, lauką, pievą, trakelį, kalną, slenjį, daubą“ ir tt.

Kai kur čia minimas temas gvildenant, gali darbuotis ir vilkiukai, tik jiems nereikia užkrauti, ko negalėtų išpildyti.

Temas duodame, kad skautai iškiloje ir stovykle įsigilintų į gamtą ir aprašytų savo mintis ar išpūdžius. Pačioje iškiloje kiekviens gali užsibrėžti sau planą ir, kokia valandą visiems nurimus, parašyti rašinėli. Tačiau ji galima ir namie rašyti. Tik svarbu, kad iškilos sukeltos mintys ir nuotaika nebūtų užmirštos.

Parašytą gali sunaudoti tunto laikraštis ar šiaip kas. Kaipo medžiaga tatai gali palikti iškilų ir stovyklų išpūdžių istorijai.

Tokios iškilos ir stovyklos bus mūsų naujamos įvairiems tyrinėjimams: d a i l ē s — lyginti dailininkų nupieštus gamtos reginius; literatūros — lyginti rašytojų kūrinius su tikrenybe. Pav., „Anykščių Sileli“, „Birutės“ kalnų ir t. t.; istorijos — pilis,

*) Būtų naudinga, kad kiekviena skiltis stovykloje pasistengtų pažinti bent vieno paukščio, vabzdžio, gyvulio gyvenimą.



**Skautininkas Staugaitis
buvęs Mariampolės Tunto Tuntininkas.**

piliakalnius, mitus; geografijos — pažinti vietų ypatybes; gamtos — stebėti gyvąją ir negyvąją gamtą.

Kiekviena iškila ar stovykla turi palikti gily pėdsaką mūsų sieloje.

Gamtoje mes ugdydyme savy grožio skonį ir kiekvienas savo ar tai ménininko, ar literato, gamtininko ar kitokio mokslininko pašaukimus.

Sakysim, gamtos mes mokomės mokykloje. Tačiau iškila ir stovykla duoda progos gamtą jausti. Vokiečių romantikas Novalis'as pasakė: „Veltui mokyti gamtą suprasti, kaip veltui yra aklą gimusį mokyti matyti... Tas gamtos nesupranta, kas nemoka į ją ieiti, kas savo jausmais nesusijungia su visomis esybėmis“.

Laimė, kad, kaip aklų gimusų maža yra, taip ir žmonių, kurie grožio jausmo neturėtų. Atsiminkim, kaip gamta veikia kiekvieno žmogaus jausmus. Išitikinsim, kad mūsų siela, gamtos reginius matant, visados virpa.

Gal būt, gamtos įtakos paslaptis pareina, kad veikia sielą ir jutimo organus. Daugiausia matom spalvų ir lyčių gausumą, girdim mišką šlamant, užuodžiam kvapą, net skonį jaučiame. Išvairais būdais gamta atbalsoje ieškodama eina į mūsų sielą. Skautas turi į gamtą ne tik žiūrėti, bet ir matyti, ne tik klausyti, bet ir girdėti.

Ilgainiui gamtos mēgimai ir jutimai auklėjant reikalinga sustiprinti įgauti vaizdai, sumegsti atskirus reiškinius ir praplėsti žinias apie gamtą. Cia svarbu, kad iškilų ir stovykli vedėjai sutartinai rinktų temas ir medžiagą. Jas tinkamai taikintų, turėdami mintį per matomus reginius ieškoti gamtos sielos.

(Gamtos jutimo ūgdymo vyriausias tikslas turėtu būt su gamta suartinti žmogų). Skautybės tikslas — suartinti žmogų su gamta.

„Būna laikai, — sako Ž.— Zand'aitė, — kada jaučiuos žole, paukščiu, medžio viršūne, dangaus žydrumu, gėlele...“

„Nejau štie kalnai, bangos ir debesys — nėra mano sielos dalis, kaip aš — jų dalis?“ — klausia Baironas.

Štai ši ryši suprasti, pajusti yra svarbiausia. Tai labai sunku — pirmiausia, kad reikalauja ir nuo pačių vedėjų ir dalyvių stipresnių pojucių.

Tam reikalinga iš anksto rengtis. Temas reikia mokamai parinkti. Geriausia mokytojams padedant.

Be to, iškilai yra svarbūs vieta, atatinkami metų laikai, diena ir oras. Taip pat reikalinga gerai pažinti vietas padėti kad sugebėti išrinkti geriausią vietą.

Pavasari, saulėtą dieną — yra gera išrinkti linksmą, gėlėmis marguojančią, saulės kaitinamą miškely aikštelię.

Ruden — nukritusių lapų pauksuotas miškas sudaro atatinkamą rudeno nuotaiką. Saulė, lietus, debesys turi savo ūpą; palaukę, kalnas, kūdra — savo žydėjimo valandą. Tatai sugauti, duoti mūsų sielai galimybę pajusti gamtos sielą ar šiokiame ar tokiamėjos gyvavime — yra iškilos tikslas.

Vedėjo vaidmuo, iš karto žiūrint, ypač iškilos pradžioje atrodo esąs mažas. Jis praruosė nuotaiką. Toliau turi kalbėti gamta.

Jos, o ne vedėjo, iškilininkai turi klausyti, savo jausmus išreiksdami pasikalbėjime kokią nuotaiką darė jems iškilos vieta. Ar jie tokie atėjo, ar čia pasikeitė? Kokios gamtos vaizdų ypatybės tatai sudarė? Kokios spalvos, marginiai, kvapas, šviesa ir t.t. I kiekvieno skauto sielą gamta ištars paskutinį žodį. Nes žmogaus kalba nė negalėtų išreikšti ką siela pergyvena.

Del pačios iškilos ar stovyklos yra manančių, kad tai tik žaislas, pasivaikščiojimas į gamtą. Tačiau ne visai taip yra. Žaidimai, pasivaikščiojimai, judėjimas gamtoje yra ne tik priemonės gamtai pažinti, bet savy išau-ginti dailės jausmą.

Mokykloje mes mažai gaunam galimybės gamtą pažinti. Kartais ką paisydamai neva su gamta susiduriam, bet tai būna daiktai, o ne miškų ir laukų pasaulis. Tokios jau mokyklos gyvenimo sąlygos. Todel skautų stovyklos ir iškilos čia pläčiai turi būti naudojamos.

Laiką iškilocose, stovyklose išvairinkim pasivaikščiojimais. Nueikime į tankmynus, į mišku užaugusias tarpukalnes ir paskum išeiki me ant kalno, nuo kurio matytus platus akratis. Nė viena vietelė, kalnas, dauba, klampynė neturi būti aplinkoje, kurios neaplan-kytų skautas.

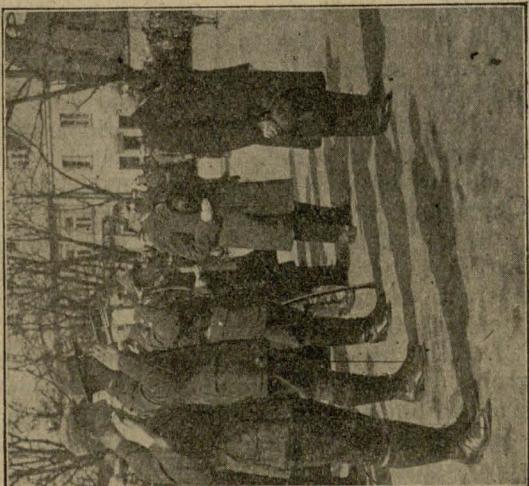
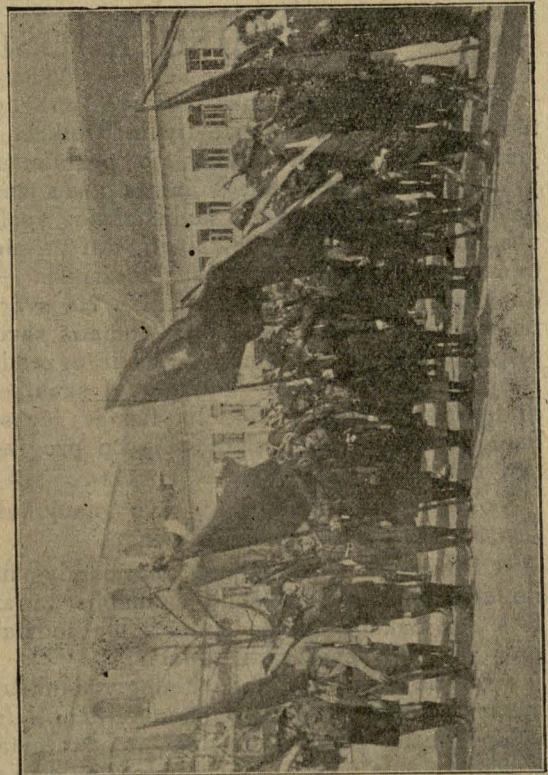
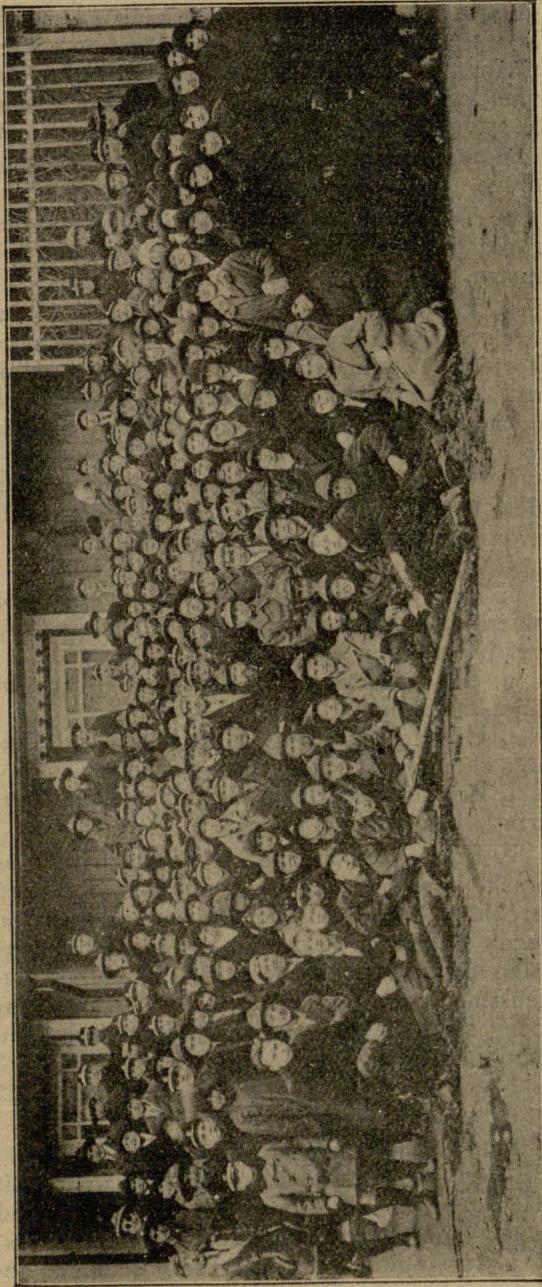
Susidariusiai nuotaikai sustiprinti nieko ypatingo imtis nėra reikalo. Puikias kalbas atidėkim kitam kartui. Kokie nors žodžiai sudarytų tik nereikalingą iškilmungumą. Kas kita suaidėjusi daina, žaidžiamas ratelis...

Gamtoje pabuvę skautai jausis ko geriausiai. Tai suprasti tik prisiriūrėkime, kaip gamta veikia žmogų. Tylėdami, iš šviesios, saulės kaitinamos aikštėlės, nuveskim skautus į miško tankmę. Žiūrėkim — tur būt tils jų balsai, po šviesios žydrumos jus tamsaus skliauto dvelkiamą rimitį.

Vakarais išėjė iš palapinių pažvelgkime į tamsų, žvaigždžių gausumu žibanti dangų, audros metu sekime užeinančius debesis ir trankantį perkūną, kaitrios vasaros dieną saulutės spindulių žaislus, rytą, vakarą rūkų kalnus ir gintaro rasą, o sieloje prasiskleis gamtos meilės žiedai.

Pr. Morkūnas.

Pirm'ejį skautų kursas
Kaune 7 – 11 balandžio
1926 m. Kursų dalyviai,
uždėk vainikus ant pa-
minklo žuvusiems už
Lietuvos laisvę ir apžiū-
rėjė Kao Muzėjų, jo
sodely nusifotografavo.



- 1] P. Resp. Prezidentas sveikina skautus.
- 2] Iškilmingi skautų priesaika.
Tai valzdeliai iš 25 ba-
landžio Šv. Jurgio šven-
tės Kaune.

Visbauda.

Mūsų laipsnių egzaminai.

Minėtieji egzaminai pas mus yra pernelig teoretiniai. Per mažą juose atspindi reikalaujamas iš gero skauto gyvenimo pažinimas, praktingumas. Taip yra. Iš antros pusės mes galėtumėm čia daug iðėti lavinamosios spalvos, bet — jei norime reikalauti, tai turime tiems reikalavimams priruošti; mažiausia — duot programą ir nurodymus. Man čia svarbu štai kas: visi skautai turi domėtis savo prigimtojo kūno lavinimu. Todel ir egzaminuojant turime žiūrėt, kad jaunas skautas, drauge su žiniomis auklėtu fizines jégas, daug žinotų ir daug galėtų. Čia tai programai duosiu kiek medžiagos.

Vokiečių pfadfinderiai savo naujokus „švęsdami“ duoda tokią uždavinių.

1. Pirmiausia — išmiklinto kūno bandymai. Po egzaminų (ne mūsiškų!) jaunuolis taria: „Aš esu Sakalas miklaus kūno“. Tie žodžiai rodo, kad jis lavinosi! Duodama:

a.²⁾) Prie laužo padaryti ritmingų mankštų ir rankų judesių, visus raumenis įtempti ir kūną ištiesti; parodyti teisingą ir iškraipytą eigastį (eiseną); lygiai (fliessenden) judesiais šliaužti, netrukčiodamas atgal; judesiai kad būtų valdomi ir drasūs.

Eisena mūsų neišmiklinta, nedaug ir visi judesiai. Todel tie bandymai labai geri.

b. Parodyti katės šliaužimą prie kraliko; tigro žingsnius narve.

c. Turime savo grupės šoki parodyti. — Gaila, kad jų dar neturime.

d. 1½ klm. laukų parbėgt nepavargęs. Turi būti bent ménèsi mankštinėsis bégime ir žinoti dėsnius, kaip sveikas kojas užlaikyt. e. 800 metrų bėgti basam.

f. Kelis beginus laimėti lenktynėse su visa grupe, (pas mus draugove ar skilčia). Judesiai turi būt dvasios valdomi. Tam duodama:

g. Spalių mén. nubėgti per skruoblų (lapotą) mišką 800 m. nepadarius jokio šlamesio. Jo bėgančio keli klauso.

i. Mokėti šliaužiantį leopardą parodyti prie laužo. Savaitę turi būt išgyvenęs stovykloje jokio apavo.

j. Turi būt bent savaitę vienas keliavęs. Jei gržta iš kelionės suvargęs, pūslėtomis kojomis, jo kelionė tikslo nepasiekė!

k. Turi būt nudegtas visu kūnu saulės.

Tie visi dalykai turi į mūsų programą. Skautai turi būt sveikatingi ir pajėgūs!

2. Skautų sportas dar turi kitą sritį. Ją mes ir per mažą atminém. Dvasiai plėtotis geriausios sąlygos sveikas organizmas ir išlavinti pojūciai. Kasdienį gyvenimą mes įvertinam tik iš gautujų išpūdžių. Išpūdžių gaujam per akis, ausis, nosi, odą, liežuvį. Menkas bus pijnierius, kuris nemokės atskirti užsimerkęs bėgančio arklio nuo avies. Duo-dama.

a. Tamsią naktį sekti pėdsaką iš popieriukų (10 ctm.), kas 20 metrų išlabašytų 800 metrų. Popieriukai numeruoti.

b. Giedrią dieną įžiūrėti dūmus už 3 klm.

c. Stovyklos viršininkas už 50 metr. laiko korteles 12 ctm. skersmens: raudoną, geltoną, mėlyną, balą ir ružavą, — paeiliui po sekundės jas keičia; nurodyt visas spalvas ir jų eilę, — kelis kartus.

d. Grigo Ratų uodegoj, prie antros žvaigždės, turi matyt žvaigždelę ir su visais ratais ir ją akmenukais ant žemės išdėstyti.

e. Žinoti akių higiena.

f. Turi būti ménèsi plovės silpnu druskos skiediniu nosi; turi įtraukęs nosimi vandenį, vėl išeisti per burną.

g. Būt uosčiusiam 50 kvapą (tai knyguje pasižymint).

i. Užrištomis akimis sekti pėdsaką (cibulių, akmenų, tvorų kvapu sekdamas).

j. Pažinti užrištomis akimis auga'ai (suntinti, kad išeistų kvapą).

k. Užrištomis akimis klausa atskirt: šakos traškėjimą; basą einant; plunksnos poperiu brėzimą, batų šniurelių surišimą; einanti su lazda geležiniu galu; akmens metimą; degtuko brėzimą; poperio plėsimą; peiliuko sulenkimą; batuotos kojos eigastį; tekantį vandenį; susegimą diržo; einantį su mediniu galu lazda; gérinį.

Šiuo straipsniu norėjau duoti ne tiek medžiagos, kiek nurodyt, kuriais keliais turi eit skautų fizinis auklėjimas. Iš čia aišku, kad mūsų sportas yra daugiau mažiau bendras, t. y. turi apimt visą organizmo sistemą; negana ir to, — mūsų sportas turi apimt po-

¹⁾ Stammeserziekung. Vom Weissen Fuche, Berlin.

²⁾ Duodu medžiagą, kuria galima sunaudot.

jūčių sritis. Pagaliau mūsų sportas turi išmokyti visas kūno funkcijas laikyt valios rankose.

Tie dalykai turi nurodyti, konkretnesniais pavyzdžiais, kas yra skiltininkams, draugininkams ar instruktoriams laikytina galvoj.



Tarp banano šakų.

Tai buvo vasaros atostogose, pačioje ruagiapiūtėje. Aš buvau tada namie ir kartu su savo namiškiais dirbau lauke. Saulutė jau leidosi. Pamačiau, kad žmonės, kurie tik buvo lauke, vieni išmetę dalgius žiopso, kiti, mažesnieji, bėgė bėga prie kelio ir visi žiūri į kaimo pusę. Manau sau: gal gaisras sudžiue ištiko, ar kas nors panašaus. Ir aš sustojau — žiūriu. Matosi ateina du žmonės, bet prieš saulę negaliu žiūrėti. Eina artyn—pažinau, kad ten skautų einama.

Tada supratau, kodel žmonės žiūréjo. Ir nieko stebuklingo, nes mūsų apylinkėje matyti skautas ir dar uniformoje, tai vis tiek, kaip Kalėdų rytą girdėti perkūnėli tankant.

Aš norėjau bėgti prie jų ir paklausti, kuo galėčiau patarnauti, nes kaip matyti, jie buvo ekskursantai, bet nutariau palaukti, kol jie patys prieis.

Jie daėjo iki vieškelio ir sustojo, — kaip matyti galvojo ar čia eiti į miškelį ar ne. Dabar nusileidžiančios saulės šviesoje labai gerai galima buvo į juos pasiziūrėti. Vienas iš jų buvo aukštas, laibas, truputį susikuprinęs ir nevisiškai skautiškos išvaizdos. Už nugaros turėjo skautišką kepurę ir vilkėjo skauto uniformą. Jo draugas buvo žemesnio ūgio. Vilkėjo pilna skautininko uniforma, bet sprendžiant iš raudono kaklaraišcio, turėjo būti paskautininkas. Pašonėje turėjo pasikabinęs žemėlapį, ant krūtinės didelius žiūronus. Taip iš tolo atrodė mūsų ekskursantai.

Aš stovėjau ir nežinojau, ar eiti prie jų, ar ne? Išdrasinės — einu. Prieinu arciau. Ir ką gi aš matau...? Na, gi pažiustumus panevžiečius skautus.

— Broliukai! — sakau, — kaip gi jūs čia mūsų padangėje?

— Skautas turi pažinti savo tėvynę kojų, akių ir ausų pagalba, — atsako man brolis paskt.

— Aš tai, turbūt, nebepažinsiu kojų pagalba, nes jau šiandieną taip pavargau, kad rytoj vargiai ar begalėsiu eiti, — atsakė jo kelionės draugas.

Kadangi jau buvo vakaras, tai aš savo brangius svečius kviečiau pas save nakvoti, bet paskt. nesutiko, nors jo draugas prašyta prašė eiti pas mane.

Tada paskt. pasivedė mane į šalį, kad jo draugas negirdėtų ir papasakojo, kodel jis nenorės eiti pas mane nakvoti.

— Tas mano draugas yra be galio didelis bailys, sakė jis, — todel norėdamas pripratinti jį prie drąsos, tyčia šią naktį nutariau giriuje nakvoti. Žiūrėsiu kaip jis jausis naktį giriuje. O jei tu nori prie mūsų prisidėti, tai rytoj anksti ryta ateik į girią ir sušvilpk. Aš atsiliepsiu. Atsisveikinom. Aš nuėjau namo, o jie nuėjo į girią.

Parėjės namo aš papasakoju, kas tie per žmonės, į kuriuos visi taip žiūréjo. Tévelis ir sesutės apibarė mane, kad aš jų neatvedžiau nakvoti.

I ekskursiją 3-ims dienoms tévelis leido. Išėjau gulti, bet ilgai negalėjau užmigti, nes galvojau apie būsimą ekskursiją.

Kelius žingsnius paėjus į girią paskt. pasakė savo draugui Petru, kad jie čia nakvosią. Vargšas Petras ko nesuriko iš baimės, tik susigėdino paskt., kad tas nesijuoktu iš jo vaikiškumo.

Paskt. ilgai nelaukdamas atsisėdo po drūta pušimi ir paprašė dr-go, kad paduotų kuprinę, nes ten buvo jų „provizija“. Pavakarieniaivo, atkalbėjo skautų maldą ir rengési

gulti. Paskt. nusivilko savo apsiaustėlį, nusiršo kaklaraištį, atmezgęs jos mazgelį. Skrivelę, kaklaraištį, žemėlapį ir žiūronus pakabino ant artimiausios pušies, o pats, ploščiu užsiklojės — atsigulė.

Guli ir laukia, kada ateis Petras, kuris išėjo malkų rinktų, ketindamas laužą kurti, kad naktį vilkai neužpultų, nors jų ten ir nebuvo.

Laukia laukia, o jo kaip néra, taip néra. Atsikélęs pradéjo šaukti, bet viskas veltui... dar kelius kartus sušviltęs nusiramino. Mat, jis žinodamas draugo baikšumą, mané, kad jis bus atbégęs pas mane ir apsinakvojės.

Vėl užsiklojo ir užmigo didvyrišku miegu. Rytą atsikélęs apsaitaisė, pasimeldė ir nusikabinęs dr-go kuprine, pradéjo pusričiauti. Tik girdi, kad artimosios pušies viršūnėje kaž kas subraškėjo ir viršūnė pradéjo krutęti. Paskt. pakélé akis ir, įspékite, ką jis ten pamatė..? O gi, nei daugiau, nei mažiau, kaip savo kelionės dr-gą Petrą. Norėjo surikti, kokį paibelių jis ten po medžius karstos, bet tas taip bijodamas lipé, kad baisu buvo ir sutrukdyti, galėjo nukristi ir susižeisti. Išlipo.

Išlipusi iš pušies Petrelį paskt. apibarė, kad jis vakar nepasisakęs pražuvo ir klausė kur jis nakvojės. Apie nakvynę Petras pasiaiškino tik tiek, kad jis nakvojės toje pušyje, iš kurios išlipė. Paskt. nieko jam nesakė, tik pakvietė jį prie pusričio. Papusričiavus paskt. pasiémė savo ekskursijų dienyną ir pradéjo ušrašinėti praėjusios dienos įspūdžius, nepralenkdamas nei šio, kurį dabar skaitote, o dr-gas paémęs žemėlapį proektavo šios dienos kelionės maršrutą, nes jis geriau žinojo šią apylinkę.

Paskt. dar nebaigė rašyti, kaip išgirdo netoli švilpuką. Petras taip išsigando, kad tuoji išmetė žemėlapį ir žiūri išvertęs akis į paskautininką.

Tas ramiai atsistojo išsiémė savo „siréną“ ir davė ženkla „prie manęs“.

Kai aš atėjau prie savo būsimų kelionės draugų, paskt. dar teberašė, o Petras tvarkė savo kuprinę. Paskt. pabaigęs rašyti priėjo prie manąs ir paémęs už rankos privėdė prie Petro ir sako:

— Būkite pažistami su Pietų Amerikos Indų giminės atstovu. Aš nieko negalėjau suprasti, o vargšas Petras tik raudonavo...

Toliau paskt. liepė Petru i papasakoti apie savo nakvynę. Petras raudonuodamas pradėjo:

— Bijodamas miške gulėti, buvau nutaręs bėgti į artimiausį sodžių, bet buvo labai tamsu, bijojau, kad nepasiklysciau. Tada maniau prisirinkti malkų, sukurti laužą ir visą naktį būdėti, bet bijojau, kad vilkai ugnies nepastebėtu. Tada atsiminiau, kad nesenai skaičiau viename romane, kaip grižračių miškuose laukiniai daro, slépdamiesi nuo jaguarų ir kitų žvérių. Todel ir aš nutariau šį būdą išmèginti. Nieko nelaukdamas išlipau į puši, o kad prisnūdus neiškrisčiau, prisirišau diržu. Taip patogiai prisitaisiau, kad net užsnūdės buvau. Vos tik užsnūdau man jau ir rodos, kad aš Pietinės Amerikos miškuose, sėdžiu tarp milžino banano šakų, o apačioje, rodos, šimtai jaguarų tik laksto aplinkui, tik staugia, bet lipti nei vienas nedrista. Kai pabudau, jau šviesu buvo. Jaguarų aplink bananą jau nebuvo. Tik toliau dar vienas iškišęs savo raudoną liežuvį stovėjo, bet geriau išižiūrėjęs pamačiau, kad ten esama raudonos paskt. kaklaraištės, o vietoje milžiniško banano, belikusi tik paprasta Papilio giros pušis.

Pabaigus jam savo nakvynés aprašymą, pagyrém, „praktiką“ skautą, kurs net romantuose skaitytus dalykus gyvenime pritaiko. O aš pamatės, kokių įdomių dalykų atsitinga ekskursijoje, dar su didesniu įdomumu rengiaus į kelionę.

Paskt. Daukvila.



Visi skautai ruoškitės į Didžiąją Lietuvos Stovyklą (Jamboree 1927 mt. vasarą). Išnaudokite kiekvieną progą, nes reikia pasirodyti Lietuvai ir pasauliui.

Sktn. Ig. Tomašauskas.

Lietuvos stovykla.

Kiekviena organizacija įvairindama savo darbą kasdieninį stengiasi įnešti judėjimą įvykių, kurie tiek idėjiniai, tiek istoriniai yra žygiai, tlesioginiams tikslui atsiekti. Įvyklus, kaip tokius sudaro: visuotini suvažiavimai, kongresai, olimpiados, dainų šventės ir t.t., kuriuos ruošia mūsų kaimyninės organizacijos. Neatsilieka nuo jų ir skautai. Kad ir jauna, skautų or-ja suspėjo tinkamai užrekomenduoti save net visame pasauly, ruošdama didelius pasaulinius skautų suvažiavimus — stovyklas (Džembore) į kurias vyko tūkstančiai įvairių tautų jaunuolai. Néra reikalo kalbėti apie tautines stovyklas, kuriuos esti, gerai pastatytose or-jose, kone kasmet, ir kurias lanko tūkstančiai jaunų tautos sūnų. Kokį džiaugsmą turi tauta išvydusi prie šviesiai liepsnojančio laužo tūkstančius sveikai auklėtų jaunuolių!

Visai suprantamas ir pateisinamas mūsų jaunų skautų susidomėjimas ateity ruošiamą visuotiną Lietuvos skautų stovykla.

Tai matydamas, Vyr. Skautų Šstabas laiko didžiausią pareigą 1927 metais liepos mėn. suruošti visuotiną Lietuvos skautų stovyklą. Tiesa, laiko nedaug ir materialės kliūtys nemažos, tačiau, nieko nėra negalimo: pasiryžimas ir noras viską pergali. Mažiau kalbėti ir daugiau dirbti — kiekviename mūsų turi būti obalsiu. Šiuo laiku pas mus perdaug teorijos, o permaža prak-

tikos. Pirmoji mintis: ruoštis prie būsimosios stovyklos, skatinā visas Lietuvos skautų stovyklas savo programos pagrindan dėti L. St. išdirbtą darbų tvarką.

Sporto ir L. Sk. patiekė Vyr. Štabui programą, kurią patvirtinus skelbiame žiniai.

1. § Stovyklos darbai — visa draugovė

- a) stovyklos įtaisymai
- b) įrengimo greitumas

2. § Stovyklavimas

- a) tvarka
- b) švara
- c) drausmė.

3. § Dainos ir dr-vių šūkiai.

(15 min. kiekvienai. Dainos: skautiškos ir liaudies)

4. § Vaidiniai prie laužo

(dr-vė; gali dalyvauti ir dr-vės skiltys).

Skautų rungtynės.

5. § I dalis.

- a) Pirmoji pagalba
- b) Sukurti laužas 2 degt. ir išvirti pietūs
- 2 patiekalų. (2 sk.)
- c) Pėdsakų sekimas, (sutartieji skautų ženklai).
- d) Topografija

Visi skautai į stovyklas — prieš akis Jamboree.

- e) Šaudymas lanku. | skautėms—juostos
f) " montekristu | audimas.
- g) Fotografavimas.
- h) Skautų bėgimas — 8 (tik) min.
- 6. § II dalis.
 - a) Bėgimas 200 mtr. (18 metų pristačius gydytojo liūdijimą).
 - b) Šokinimas į tolį; b) su skautų lazda.
 - c) Disko mėtymas.
 - d) Jieties "
 - e) Trišokis.
- 7. § III dalis — skiltinis, grupėmis.
 - a) Signalizavimas 10 skautų.
 - b) Duonos kepimas 5 "
 - c) Vėliavų vogimas 7 "
 - d) Lapės ir šunys 7 "
 - e) Virvės traukimas (10 skaut.)
 - f) Rūpka (7 skaut.)
 - g) Kiauliukė (5 skaut.)
 - h) Estafetė su kliūtimis (10 skaut.)
 - i) Krepščiausvydis (5 skaut.)
- 8.
 - a) Plastika (skautės)
 - b) Piramidės (nors ir visa draugovė).
 - c) Komiškas sportas visa draugovė.
- 9. § Bendroji dalis.
 - a) Gimnastikos pratimai (visiems bendrai)
 - b) Paradas (visa dr-vė).

P a s t a b a I. Skautų rungtynės I daly dalyvauja 8 skautai; II — 5 Vienas tik vienoms rungtynėnėmis (I ir II d. atskirai).

P a s t a b a 2. Tas pats skautas tegali dalyvauti t k v i e n o s e I ir II dalies skautų rungtynėse; III daly, neatsžvelgiant, kad jis būtų dalyvaves I-joj ir II-joj daly, — d v i e j o s e rungtynėse.

Prie programos kai kas reikia paaiškinti. Rungtynių rezultatai reiškiami tašku sistema (geriausias laipsnis 12 taškų). Taip pavyzd.: 1 § a) stovyklos įtaisymas (praktiškumas, komfortas, išt. skaičius ir t.t.) įvertinamas visai atskirai nuo b) greitumo jos įrengimo (proporcionaliai išskaičiuojant laiką įstatymų skaičiui).

Stovykla gali būti rengiama plačiausiu maštabu ir tai nė kiek nepakenks jos įrengimo greitumui. Lygiai taip pat įvertinama 2, 3, 4 ir kt. §§.

Kas liečia bendrų gimnastikos pratimų, tai jie bus paskelbti vėliau (rudenį), kuriuos draugovės turės paruošti bendrai mankštai.

Baigdamas turiu pasakyti, kad ši programa nėra galutina; čia numatomas jos papildymas*, tačiau del pastarosios pakeitimo abejoti netenk.

Gyvenimo kryžkely.

(Abiturientams)

Šit nebėtoli toji valanda, kada ne vienas draugų-ių atsišveikins amžlnai su gimnazijos suolu, ir išskris į platų pasaulį. Gaila ir liūdna: čia tiek gražių atsiminimų, nauastų brangių ir šventų svajonių, džiaugsmingų ir bevingų valandų prabėgo; čia tiek gerų draugų būta ir šit skirkis su jais... Skiriesi ir klausii; ar besusitiksi. Brangios berūpestingos gimnazijos dienos, pabėgusio, minties greitumu. Net gaili ašara nurieda žengiant per mokyklos slenkstį į platų gyvenimą.

Bet liūdėk neliūdėjės, verk neverkės gimnazijos suoluose ilgiau nebebūsi; tau ji jau nebe geraširdė globėja, bet, saldžią ir karčią jaunystės valandų atsiminimų lopšelis. Dabar gimnazija tave jaunuoli-e, pevaro... Eik, kur noril..

Paskutines gimnazijos duris uždarei: atsidūrei plačiaame gyvenimo vieškely, esi laisvas nuo jos globos, ir dabar privalat pats savarankiškai žengti gyvenimo keliu. Stovi kryžkely ir klausi kur pasiekti gyvenimo vaírą? Gyvenimo keliai, kaip sfinksai, paslaptinę: atspėsi—laimingas, neatspėsi—žūsi. Laimingas tasai, kuriam Dievas nuo kūdikystės širdy įdiegė pašaukimą, bet vargas tam, kurs pats savy turi jį surasti. Surasti savo pašaukimą, reiškla būti laimingas. Bet sueiškot paslaptingojo žmogaus širdy pasėtus gabumus labai sunku. Už tai į ši dalyką nereikia per pirštus žūrėti, bet visu jaunat-

*). Papildymus, sumanyimus, paklausimus, (pridėjus pašto ženklą atsakymui). Siūsti mano vardu—Šiauliai, Dvaro g. 122 iki rugsėjo 15 d. vėliau Vyr. Stabui.

vės entuziazmu, rimtumu ir atsidėjimu, reikia ieškoti nuo pat mažystės metų.

Kas pasirinkti? Atsakymas trumpas: kas patinka, kas labiausia įdomauja. Mums šandien dar labai trūksta šių žmonių: gerų komersantų, agronomų, ekonomistų, politikų, diplomatų, inžinierų ir t.t. Kas tai mégsta—tepasirenka. Bet einant į aukštuolus mokslius reikia atsikratyti nuo minties būti ponais. Tą kalkime ir savo namiškiams, kad mes ne ponais norime būti, bet apsišvlečti, rimti darbininkai, tautos gerovės kūrėjai. Taip pat nereikia ieškoti ir palningiausio pašaukimo, bet mylimausio. Kiekvienas darbas yra valstybei reikalingas ir brangus. Dar kartą pabrėžiu, kad reikia pasirinkti tai, kas labiausia patinka: kam esi pasiryžęs visas savo jėgas paaukoti.

Dabar kyla klausimas, kur geriau studijuoti: ar Lietuvoj ar užsieny? Visur! Kas turi galimybę, tevažiuoja į užsienį. Tik, žinoma reikia pasirinkti geriausius universitetus. Mums tiesioginiai, pažinti ir persiunkti vakarų kultūra, kurios grūdus turėsime ugdyti savo tévynė; labai labai naudinga. Tuo keliu éjo ir japonai ir šandien jų tauta yra viena kultūringiausių ir galtingiausių pasauly. Mūsų gi aukščiausias idealas — pastatyti savo tévynę visų tautų priešaky mokslą, kultūros ir civilizacijos atžvilgiu. Fizine galybe pasaulio nenustebinsime, bet dvasinėmis jégomis galime. Ne tik galime būt ir privalome. Kitaip mūsų tauta turės žūti. Mes turime ugdyti dvasinę galybę, kurios jokie priešai nepaglemž, kuriai niekas nepraves demokracijos liniją. Prie šio aukščiausio idealo derinkime ir savo pašaukimą.

Dažnai mes atsidūrė į didelius mlestus studijuoti, pasiduodame jų kelksmingai įtakai, mussuvilioja išsigimusios mados modernizmas. Ypač tai galima pastebeti mergaičių tarpe. Bet, jų netrūksta ir vyriškiuose. To mes skautai turime saugotis. Turime būti ne ponais, bet tos bakūžės sūnumis, iš kurios esame kilę. Ugdykime tvirtą harakterį ir tuomet labiau mes pajegsime atsispipti prieš blogą ir pavojingą miestų dvasią, pastatydami prieš, sveiką skaisčią sodžiaus dvasią. Kova bus sunki, bet nusiminti neteks tam, kurio širdy kaištai liepsnoja gražūs mūsų obalsis—Dievas ir tévynė. Galima kely ir suklupti, bet atsilkelti privalome dar galingesni, atkaklesni, dar labiau užsigrudinę dvasią. Kilnių idalų del moderninių nuodingų madų netenka užsižadėti. Be jų —mūsų dvasinės ištyžimas ir mirtis. Mes skautai-é, kaip tik turime būti kilnių idealų vykdintojai, sargai—tautos dvasios reiškėjai. Skauto tipas — apsišvietęs, kultūringas sodletis, kuris nesibijo ir nenusigąsta, jei jį vadins: neivlu, nesubrendusiu, kaimiečiu, tamsuoliu, nedrašiu, juoklingu ir t.t. Šių epitetų nereikia kratyti: jie néra nei keisti nei blogi. Tik pasakykime jiems, kad mes labai džiaugtumės, jei juos tik tais vardais galėtume pavadinti.

Pasikalbėjimą su jumis, abiturlentai, baigiau. O jūs, atsikvėpę ir nušluostę prakaitą nuo kaktų, prie kryžkelės išsiskyre, nueinate pasirinktais keliais: žengiate jūs jais drąsiai ir nenugalimai. Čia mes jūs sutinkame ir pasveikiname skautiškai — būdék! Šis pasveikinimas buvo yra ir bus labai reikšmingas jūsų gyvenimo kelionėj. Laimingai!

Paulius.

Kaip mes vaduosim Vilnių?

I tą klausimą atsakė kelioliką vilkiukų ir keli skautai. Įdomiausiu atsakymu suderinus mintis talpiname.

Red.

Vilkiukas. Labai man gaila, kad aš vilkiukas. Mažytis, niekas manęs nebijo. Kad aš ir daug galvoju apie Vilniaus vadavimą, bet taip kaip didelis negaliu eiti ir mušti lenkus. Man tankiai sapnuojasi, kad aš ant Švento Jurgio žirgo kapoju lenku pulkus, sapnuojasi, kad esu Vilniuje, kur miestas

daug didesnis už mūsų Šiaullius, o kada atsibundu taip „smagu ir nesmagu“ pasidaro.

Bet aš manau, jei visi berniukai ištų į vilkiukus, užaugtų, taptų skautais, tuomet mes sudarytumem tvirtą kariuomenę ir išvytumem lenkus iš Vilniaus.

Skautas (pagrindinės mintys). Mes visi turime būti pasiruošę stoti į kovą su lenkais, žadinti Vilniaus vadavimą kaimiečių tarpe ir linkėti lankamis pasiseklimo tarpu savėse peštinėse.

Skaučių skyrius.

Skaučių skyrius užmezgė susirašinėjimą su tarptautine skaučių taryba, iš kurios gauta informaciją.

Atsižvelgdama į nuolat augantį mergaičių skaučių judėjimą įvairiuose kraštuose ir didelių skaičių gaunamų iš skaučių organizacijų laiškų, kuriais reikalaujama nurodymų ir informacijų, 1919 m. vasario m. Lady Baden-Powell įsteigė Tarptautinę Sk. Tarybą, kurioje darbuojasi keliolika ponų. Kiekvienai ponai yra pavesta atskira šalis, kur yra, ar ik organizuojamas, skaučių skyrius. Kiekvienos ponios-korespondentės pareiga yra informuoti Vyriausią Skaučių Bustinę, Angliją, apie jai pavedostos šalies skaučių judėjimą, teikti joms informaciją ir nurodymų, žodžiu,— būti tarpinke tarp pavedostos šalies jai skaučių ir Vyr. Skaučių Bustinės. Manoma, kad tuo būdu galima greičiau ir tiksliau susirašyti su atskirų šalių organizacijomis, negu kad vedant susirašinėjimą betarpiai su Vyriausia Bustine.

Tarptautinė Taryba neduoda jokių įsakymų ar parėdymų,— jos tikslas palaikyti ryšius tarp viso pasaulio skaučių ir informuoti jas apie kitų šalių skaučių gyvenimą.

Ką iki šiol nuveikė Tarptautinė Taryba.

1. Palaiko ryšius su 38 kraštų skautėmis, kurių tarpe yra ir mūsų kaimynės latvės

(tikimės, kad ir mes greit būsime jų skaičiuje).

2. 1920 m liepos m. sušaukė įvairių šalių skaučių konferenciją Oksforde. Dalyvavo 14 šalių skaučių organizacijų atstovės. 1922 m. birželio m. buvo sušaukta panaši konferencija Kambridge. Dalyvavo 23 šalių atstovės.

1924 m. buvo suruošta viso pasaulio skaučių stovykla Foxleas'e — skaučių lavinimosi centre. Toji stovykla žymiai sustiprino skaučių tarptautinio draugiškumo jausmą.

3. Tarptautinė Taryba nuolat ragina ir tobūlina įvairių šalių skaučių susirašinėjimą su kitomis organizacijomis.

Štai Tarptautinės Tarybos uždaviniai ir tikslas.

Jos nariu gali būti kiekvienos šalies skaučių organizacija, kuri dirba pagal Baden-Puelio sistemą. Manome, kad ir Lietuvos skautės taps pasaulinės skaučių šeimos nariu.

— Skautės, organizuokite prie tuntų „Skaučių Skyrius“. Tuo būdu jūs palengvinsite mums darbą, nes tomet, norint gauti informaciją, nereiks kreiptis į kiekvieną draugovę atskirai, kas sutaupys daug laiko ir lėšų.

Vyriausio Štabo
Skaučių Skyrius.

Vilkiukų paukštyčių skyrius.

Vilkiukų uniformos ir ženklai.

1. **Kepuraitė.** Tams. mėlynos spalvos džokeika, t. y. mažutė, apdengianti nuo viršugalvio vos $\frac{3}{4}$ galvos, kepuraitė susiūta iš 6 trikampių, priešaky mažutis apvalus kozirkas, ant kurio guli sutraukiamas dirželis, kuris gali būt nuleistas po kaklu prilaikyti kepuraitę nuo vėjo.

2. **Bliuzė** (marškiniai). Tamsiai mėlynos spalvos matroska. Kalnieriukas keturkampis, apvedžiotas tris eiles baltų dirželių $\frac{3}{4}$ centimetro platumo; apačia sutraukta guma, rankovės su mankietais, dviem sagom užsegamais, viena kišenė kairiajame šone; su uždangalėliu. Vilkiuko bliuzė nešiojama ant kelnaičių, apačia sutraukta guma.

3. **Kelnaitės.** Tamsiai mėlynos spalvos, auksčiau kelių, plačios prilaikomas arba petnešomis arba tam tyčia prisiūtu stanikeliu.

4. Kaklaraištis 75 centimetrais ilgio trikampis, būrelio spalvos.

Laipsnių ženklai.

1. Vilkiukas išlaikės vienausio kvotimus ir davės ižodį gali dėvėti kaklaraištę, vilkiuko baltą ženklelį — vilko galvą ir ant kairės rankovės virš alkūnės būrelio spalvos trikampį (jo kraštinis ilgis 4 cent.).

2. Išlaikius dviausio kvotimus prisiuvama lygiagrečiai su jo pagr. trikampyje juodos arba tams. mėlynos spalvos virvelė $1\frac{1}{2}$ milim. storumo per vidurį sumegsta į mazgelį, kurį skautai riša ant kaklaraištės.

3. Bürelio vadas (šešetininkas) nešioja prie šių visų ženklių dar švilpuką ant žalios (galima ir kitokia) virvelės ir žemiau trikampio 2 baltas juosteles.

4. bürelio vado padėjėjas (pašešetininkas) dėvi švilpuką ant virvelės ir po trikampiu vieną baltą juosteles.

5. Senas vilkas prie skautų uniformos dėvi dar geltonos spalvos ženkleli — vilko galvą.

6. Vilko padėjėjas dėvi ženkleli vilko galvą tamsiai mėlynos spalvos dugne.

Paukštyčių uniforma ir ženkliai.

1. Kepuraitė tams. mėlynos spalvos panaama.

2. Bliuskutė tamsiai mėlyna matrėska. Tokia kaip vilkiukų.

3. Sijonėlis tamsiai mėlynas klotas arba rauktas.

4. Kaklaraištė — tautinės spalvos juostelė.

Laipsnių ženkliai.

Laipsnių ženkliai paukštyčių ir jų vadų tokipat, tik vietoj vilkiuko ženklio jos dėvi paukštyčių ženkleli.

Albomai.

(Sulig Baden-Powolio).

Vilkiukų gaujos privalo turėti savo albomus. Galima juos paversti labai įdomiais, talpinant juose piešinius, fotografijas ir laikraščių iškarpas. Bet visa tvarkyti ir klijoti ten reikalinga labai švariai. Medžiaga žino ma turi būti renkama įdomiausia, ant kurios savininkas žymi irgi metus.

Tą aš esu patyres, nes nuolat turėjau albomą. Aš laikau šias knygas nepaprastai įdomiomis, nes dažnai labai naudinga priminti senai praėjusius dalykus. Pirma mano knyga prasidėda atvaizdais mano tėvo ir motinos ir vienu piešiniu, kuri aš pačiau turėdamas tris metus amžiaus. Kaip piešinys, tai nėra garsus, bet yra įdomus savo išvaizda rodančia, jog aš mėginau savo jėgas būdamas nedidesnis už vilkiuką. Didelis džiaugsmas yra vedant pačiam albomą. Tai yra lyg menas laikant ji švaroje ir tvarkoje.

Štai patarimai teikiami mano patyrimo.

Darykit albumą iš plono kartono. Popiera paprastai palinkus susiraukšlėti.

Formatas geriausias bus 16×24 ctm. Albomas mažesnis nelaiku pasibaigia ir dažnai pásitaiko nepatogumai talpinant dideles fotografijas. Apdarо viršuje pažymėkit savo vardą ir datą kuomet albomas pradėtas rinkti, yra malonu pradeti nuo pat mažiausių metų, kad turėti knygą per ištisus metus (tad mano darbas), arba įžymesniais jūsų gyvenimo laikotarpiais.

Pavyzdžiui, jei jūs būtumėt mokykloje, jūs galėtumėt turėti knygą talpinimui mokyklos pažiūrų, atvaizdų draugų, žaidimų ar koncertų programų — gali būti knyga ir namui ar atostogoms.

Jūs turėsite begalinį džiaugsmą atrasdami visa tai subrendusiame amžiuje. Bet vesti albumą reikia nuošliai nuo kitų užsiemimų. Nereikia, kad tai kliudytų jūsų žaidimams ir kitiems skautų užsiemimams. Nereikėtų jums praleisti visą laiką užsidarius su žirklémis ir klijais kambario.

Geriausia (tai bent mano pratyrimas) turėti dideli voką kur kemšama visa, kas gal būti įdomu saugoti. Skautų nuotraukos ištrauktos iš laikraščių istorijos, visokių rūšių fotografijos, viskas įvairiai surenkama, viskas priruošiama laisvo laiko valandomis, lietingomis dienomis. Jei jūs patys fotografujate, tai rasit tame daug smagumo, tačiau tai nemazai kainuoja. Tai, kas gražesnio ir geresnio jūs patys turite išpaišyti savo sasiuvinyje. Turėdami čia pasisekimą, jūs galėtumėt grąžią dieną užsitarnauti „dailininko“ ženkleli.

Atėjus laikui klijoti atkarpas reikalinga pagaminti klijų. Jie padaromi visai lengvai:

Idėkit i mažą puoduką pusantro šaukšto miltų (arba kelis gabalėlius krakmolo), priplikit truputį šalto vandens ir maišykite ligi pasidarys skysti klijai. Paskui, visą laiką maišant, pilkit verdančio vandens kol turėsite melsvą tirštoką tešlą, idėkit kelis gvazdikų spuogučius nuo gedimo ir klijai priruošti.

Jums lieka pasirūpinti teptuką, žirklių, atkarpoms dėžes, pašelio žymėjimui vardų ir datų ir seno laikraščio. Tas laikraštis tuo patogus, kad tepant klijais fotografijas reikalinga ypač ištepti kraštus ir kampus, teplant gi visa padeda ant laikraščio. Dažnai grąži išvaizda būna nupiaunant fotografijų kraštus ir kampus.

Plunksnakotis.



Lietuvoje.

Šiauliai.

Ir mes šiauliečiai (kaip ir visi Liet. sk.) šventėm šv. Jurgio dieną. Nuėjom į šv. Jurgio bažnyčią. Kun. Grubis pasakė mums pritaikintą pamokslą, sugrižom vėl į gimnazijos kiemą ir išsiskirstėme pietaut. 5 val. vėl visi uniformuoti susirinkom gimn. kie man. Cia Tuntininkas (varduvinininkas) p. K. Ubeika gana gražiai į mus prabilo, jam bai gus sugrojo dūdų orkestras.

Mūsų sportininkai kursuose išmoke „Vilniaus ripką“ gražiai ją „padaužė“, mes, kurie pirmą kartą matome tokį gražų tautinį žaidimą, išsižiojė žiurėjome.

Ripkininkams pailsus buvo sukurtas lau žas, perskaityta keletas Tuntininko įsakymų, pakelta keli skautai į laipsnius, paskirtas naujas garbės skautas.

Tunto adjutantas Kaziukas Palčauskas įteikė savo „portfelį“ Antanui Sauliui. Vyriausio skautininko įsakymu abu adjutantai ir vyr. sk. Lapinskas pakeliami į „raudonsnapius“. Jie davė įžodį darbuotis skautybės labui. Visi skautai kiek tik galėdami sušuko savo mylimam Tuntininkui, esamam ir buvusiām adjutantui galingą Budėk!

Tai taip šiauliečiai šventė.

Artinasi vasara. Gaila, kad toli nuo mūs miškai, reikia daug puspadžių nuplėsti, kol nueini (apie 10—12 klm.) bet visvien darom ir darysim iškilas, kad parodyti visuomenei, jog ir Šiauliouose yra skautų, kad atminti, jog buvom jauni, o svarbiausia pažinti tėvynės - močiutės gražiausį turtą pražydu sių pavasario gamtužę.

Šiaulietis,

Rokiškis.

Š. m. Gegužės 1 ir 2 dieną ivyko skautų-čių rankdarbių paroda, davusi apie 100 lt.

gryno pelno. Žymesnieji parodos eksponatai: gan gražios tautiškos juostos, išsiūvinėjimai, piešiniai, ištisos įvairių valstybių pinigų kolekcijos ir t.t. Gana įdomus skautiškos literatūros skyrius ir senų knygų rinkinys. Publika, kaip teko girdėti, paroda patenkinta. Mes taipogi džiaugiamės. Nes skauto vardas pasidarė populiарesnis platesnėje visuomenėje.

Gyvuojame neblogai. Nuo pernai metų veikia Skautams Remti Dr-jos skyrius, kurio nariais yra dauguma Rokiškio inteligenčių. Mokytojai mums taip pat palankūs.

Dabar veikia dvi berniukų, viena mergaičių dr-vės ir vilkiukų paukštystės gauja. Berniukai turi savo būklą, kur daro užsiėmimus ir sueigas. Būklas papuoštas skautiškais ir Lietuvos kunigaikščių paveikslais. Jame telpa ir dr-vių knygynas, turis apie 150 įvairaus turinio knygų. Paminėtina dar skilčių bibliotekėlės turtingesnės net ir už dr-vės biblioteką iš kurių knygos išduodamos skaiti tik vietoje.

Pask. A. Deksnio dėka veikia II-ji skiltininkų kursai, duodą skautams galimybės susipažinti su vadovavimo technika bei teorija.

Š. m. Gegužės 2 d. liko atidarytas Rokiškio Rajono Tuntas. Tuntininku išrinktas Žem. Pol. mok. viršininkas, atsargos kapitonas VI. Jankauskas. Tą pačią dieną ivyko skautų vakaras. Vaidinta J. Paukštelio „Palaiminti būkit“. Pelno gauta apie 200 litų.

Šią vasarą manoma daryti ekskursija laivais Klaipėdon. Eina priruošiamieji darbai.

K. Morkelis.

Anykščiai.

Jau 5 metai, kaip Anykščių vidurinėje mokykloje gyvuoja I-oji skautų-čių „Vytauto“ draugovė. Per tą laiką kartais mūsų skautai visai iškrikdavo, tai vėl susiburdavo, bet— 25 metais, suvažiavus skautams po vasaros

atostogų vėl su nauja energija stojo prie darbo ir dr-vę įstūmė į geresnes vėžes. Prie šio kilnaus darbo prisiėjo buvusis Utenos skautų draugininkas vyr. skilt. (dabar vienos mokytojas) Jonas Stundžia. Iš rudens buvo daromos kelios iškilos, kuriose skautai uolai dalyvaudavo.

Veiklesnių narių déka, įsisteigė skautų kooperatyvas, kuris dabar gan gerai veikia.

Žiemos metu veikimas nesustojė. Buvo šaukiamos sueigos, rengiami vakarėliai ir t.t.

Dabar dr-vėj yra apie 50 skautų. Visi išlaikę egzaminus į III-jį laipsnį, o dabar dauguma rengiasi laikyti į II-jį.

Dr-vė leidžia šafirografuotą laikrašteli "Anykščių skautą", kurio jau pasirodė 4 N.

Kovo 4 d. skautų patrono šv. Kazimiero šventėj, kaip kitos dr-vės, taip ir Anykščiai iškilmingai šventė. Rytmetį bažnyčioje buvo laikomos skautams pamaldos. 5 val. vakaro įvyko sueiga, į kurią atsilankė vienos mokytojai ir inteligenčiai. Draugininkas atidengė susirinkimą trumpai papasakojo skautų atsiradimo istoriją. Mokyklos kapelionas, turinga ir gražia kalba paaiškino šventės reikšmę. Visi skautai iškilmingai davė įžodį, prieš kurį kapelionas taipogi tarė keletą žodžių. Po įžodžio skautai suvaidino 2-jų veiksmų scenos vaizdelį iš skautų gyvenimo „Motutės diena“, kuris labai sujdomino atsilankiusiems svečius. Programai užsibaigus gerbiajmei svečiai išskirstė gerame ūpe, linkédami skautams gero pasisekimo. Galima tikėtis, kad ir Anykščių inteligenčiai prisiėdė prie skautybės idėjų plėtimo.

Pavasariui atėjus manoma tankiai daryti iškilas ir grožėtis Anykščių gamta.

Kazio Jonas.

Panevėžys.

Švento Jurgio šventei paminėti, š. m. balandžio mén. 25 dieną įvyko I-sios Kęstučio draugovės sueiga. Tuoj susirinkus, perskaityta keletas įsakymų. Po to draugininkas vyr. skilt. M. Martinaitis vedė įdomų ir linksmą pasikalbėjimą apie mūsų patroną šv. Jurgį ir jo kovą su drakonu. Skautai įdomavosi ir noriai klausė dr-ko pasakojimo.

Pašnekésiu užsibaigus „Šunys“ padainavo keletą dainelių ir įvyko priruošiamasis mazgų konkursas. Tuo sueiga ir baigėsi.

Baltas Lap.

Užpalai (Utenos apskr.).

Visi įdomavomės skautybe, bet nebuvo kam pradėti. Pagaliaus mokyt. Liulevičiaus pastangomis įsikūrė pimoji skautų d-vė. Visi skautai už tai esame dėkingi ir linkime jam ilgiausių metų. Dabar, ačiu Dievui, turime 6 sk.: 2 mergaičių ir 4 berniukų. Tikimės ateitys sustiprėti.

Ne-lius.

Šiauliai.

Šiaulių skautų sporto ir žaidimų šventė. Š. m. gegužės 23 d. Šiaulių skautai-ės su ruošė I-ą šiai metais sporto ir žaidimų šventę su maloniu pasivaikšiojimu Miesto Sode, dūdų orkestrui griežiant. Šventė prasidėjo 4 v. p. p. parodos aikštėje. Svečių dalyvavo apie 700—800. Dauguma visuomenės veikėjai ir inteligenčiai, mat netoli miesto buvo kelios šokių gegužinės, kiti šokti nuėjo. Pradžioje kalbėjo Tuntininkas p. Ubeika ir Šiaulių miesto Burmistras p. Sondeckis. p. Burmistras ragino svečiams labiau domėtis sportu, skautams-ėms dėkojo ir linkėjo toliau sekmingai sporte ir artimujų suhempime dirbt... Skautai-ės darė mankštų, gyvujų paveikslų, žaidė "Vilniaus ripką" įdomių žaidimą ir lengv. atletikos. Ypatingai svečiams patiko komiškas sportas. Šventė baigtą 7 val. vak. Svečiai labai buvo patenkinti. Gryno pelno gauta apie 350 litų, visas pelnas skiriamas III-os Š. R. T. skautų-čių stovyklos įrengimui Šventei dalimis vadovavo psklt. Stanovičiutė, sklt. Grinius, sklt. Kvederas ir sklt. Veitas. Griežė 8 p. p. dūdų orkestras. Nuo 9 v.—11 val. v. Miesto sode orkestras griežė pasivaikšiojimui, kur įėjimas buvo neapmokamas.

Bravo mūsų skautai-ės ir visi vadai, taip energingai ruošę šią šventę!

A. S.

III-oji Šiaulių R. T. stovykla. Tunto štabas su didžiausiu intempimu ruošiasi stovyklai. Gal būt pasiseks, p. agr. Zubovui padedant gauti graži vieta prie Santeklių dvaro, kur Virvytė į Ventą įteka, nuo Viešnių 4 klm. Daug vadų ir šiaip skautų-čių nori vykti į stovyklą, bet finansai kaip kam gana „kieti“. T. Štabas rūpinasi gauti kur lėšų, kad neturtingesnius ir gabius skautus-es išleisti į stovyklą. Si stovykla gal būt yra paskutinė prieš Lietuvos skautų Džemboree, bus ruošiamasi šiam dideliam įvykiui. Stovykloje kiekvienam skautui-ei bus duota progos iš-

Pask. Kaziuí Palčiauskiui

delei brolio mirties reiškiame
gilios užuojautos.

„Lapinai“.

Kaziui ir Jonui Plačeniams

delei jų tévelio mirties reiš-
kiame gilios užuojautos.

„Lapinai“.

laikyti bent vienu petyrimo laipsniu aukščiau. Rods, bus ir apdovanojami kai kuriais laipsniais (paskiltin., skiltin. ir kt.). Taip gvildeina skautybés dalykai.

Stovykla prasidés š. m. birželio 17 ar 18 d. Pragyvenimas kaštuos 35 lit. Tėsis 2–3 savaites. Priimami ir ne mūsų T. Rajono skautai, sąlygos tos pačios. Kitų Tuntų skautai-éś, norintieji dalyvauti mūsų stovykloje iš kalno praneša T. štabui. Plačiau sekite „Lietuvoj“ ir kt.

Antanas Sl.

— „Lapinų d-vė matydamu kaip pradeda nykti jų graži istorijos medžiaga, įsteigē jai „Istorinių Lapinų Muziejų“ ir jį tvarkyti pavadė paskl. V. Zubovui.

Muziejun talpinami visi nusidévęję, atstarnavę, turī savyje atsiminimų iš „Lapinų“ istorijos daiktai pav.: skilčių gairelės, teatro liekanos kaip: kandai, kaūkės, kepurės ir t. p. senos fetros, lazdos švilpukai, skalpai, šlipcrai, dovanos, taikiniai, lankai, strėlės ir d. t. p.

Kiekvienas daiktas turi parašytą savo istoriją ar paaiškinimą kodel jis talpinamas muziejun.

D-vės, s-tys arba atskiri skautai norintieji arčiau su muziejum susipažinti yra prašomi prisijusti savo antrašus, kuriuo galėtų siuntinti reikalingi paaiškinimai.

Antrašus siušti: „Lapinų“ štabui, Šiauliouose, Pagyžių 72.

Vyr. Lapinas.

Kaunas.

Kadangi šv. Jurgio Lietuvoj néra švenčiamā, tai ir skautų oficialės iškilmės buvo atidėtos į balanožio 25 d.

Tą dieną, sekmadienį, 11 val. visas tuntas susirinko į Igulos bažnyčią, kur buvo išklauysta mišios. Po jų visi skautai, gražiai išsirikiavę, lydint orkestro aidams, nužygiavo į Rotušės aikštę ir keturkampių sustojo. Tuo

tarpu atėjo Vyr. Sk. Šstabas su vyriausiu sktn. Kalmatavičium priešaky, pasveikino ir palinkėjo sekti skautų Patrono kilnias dorybes. Paskui atvažiavo ir L. S. B. Šefas, Lietuvos Respublikos Prezidentas, p. Stulginskis, lydimas p. Giros, Šefo pavaduotojo. Pasveikinės skautišku šukiu, prabilo į skautus linkédamas, kad skautų eilės ne tik skaičiumi didėtų, bet taip pat, kad stiprėtų ir didėtų jų dvasinės bei fizinės jėgos, kurios būtų sunaudojamos tévynės gerovei, garbei kelti ir Vilniui vaduoti. Po to įteikia L. Sk. B. Šefas vienai berniukui ir vienai mergaičių dr-vėms vėliavas.

Buvo duota iškilmingai įžodis. Davusiems įžodį p. Šefas linkėjo garbingai jį pildyti.

Džiaukimės, sulaukę naujų kovotojų už kilnias skautybés idejas!

Įžodžiui pasibaigus, einama į Karo Muziejų baigti šventę. Čia kalba p. Gira ir tunt. Mačiuika, pabréždami, kad skautai ne tik turi už savo idejas kovoti, bet ir už tévynės laisvę, mylėti ją visa širdimi ir nesigailėti nieko jos gerovei. Už žuvusius karzygius buvo pagriežta gedulos maršas, per kuri visi skautai saliūtavo didžiuoju saliūtu prasydami Aukščiausiojo žuvusiems karzygiams amžinos ramybės, prisiekdamai kovoti už tuos pačius brangius Tautos idealus, už kuriuos jie drąsiai mirė.

Paulius.

Joniškėlis.

Čia skautų d-vė įsikurė 1925 met. rudenį. Neturėdama gerų vadų veikia silpnai. I III laipsnių skautai išlaikė kovo 4 d., o įžodį davė balandžio 23 d. D-vės sueigos daromos kas dvi savaiti. Skautai sueigas lanko. Buvo padarytos kelios iškilos. D-vė leidžia neperiodinį laikrašteli „Gabija“.

Skautai šventę „Vilniaus dieną“ (spalių 9 d.). Tą dieną buvo padaryta d-vė sueiga, kurioje buvo daug kalbėtasi apie Vilnių ir

jo vadavimą. Vakare prie degančio laužo publikai pasakyta prakalba apie Vilnių. Po to padainuota kelios tautiškos dainelės.

Balandžio 23 d. buvo padaryta iškila, kur prie laužo buvo pašnekėsys apie šv. Jurgį ir jo riteriškus darbus. Po to skautai davė įžodį.

Gegužės 15 d., tarp kitų organizacijų ir skautai pagerbė didvyrius, žuvusius už Lietuvos nepriklausomybę, nunešdami ant jų kapų vainikus. Tos dienos vakarą skautai, kartu su šauliais suruošė gegužinę, kur didesnė dalis programos buvo skautų atlakta.

Šiaip skautuose matyti noras dirbti Tėvynės ir visuomenės labui.

Apuokas.

Skautai užsieniuose.

— Estijos skautai šią vasarą liepos 6—12 d. ruošia savo pirmą tautinę Didžiąją Stovyklą (Jamboree) ir kviečia Lietuvos skautus atsilankysti. Pragyvenimas $3\frac{1}{2}$ lt. į dieną. Norintieji vykti tesikreipia į vyr. štabą, Kaunas, Laisvės Alėja 26.

— Latvijos skautai š. m. rugpiūčio 1—15 d. ruošia skautininkų kursus, į kuriuos kviečiami Lietuvos skautininkai. Išlaidos su keлиone sieksia apie 100 litų. Gali vykti ir vyresnieji skautai virš 18 m. a. Norintieji tesikreipia į Vyr. štabą.

— Tarptautinis skautų biuras praneša, kad čekoslovakas Martin Stojar keliauja apie pasaulį su skautiška uniforma, būdamas ne skautas.

— Š. m. liepos mėn. tarptautinis skautų žurnalas „Jamboree“ išeis su straipsniu apie Lietuvos skautus ir atvaizdais iš Lietuvos skautų gyvenimo. Adresas: „Jamboree“, 25, Buckingham palace Road, S. W. 1. London, Anglija. Kaina visiems metams 7 lt. 50 ct. Žurnalas eina 4 kartus į metus anglų ir prancūzų kaiba.

— Amerikos skautų organizacija š. m. gegužės m. 1 d. Vašingtone turėjo iškilmingą tautinės skautų tarybos susirinkimą, į kuri buvo specialiai atkviestas iš Anglijos Skautų šefas B. Powelis. Posėdis įvyko didžiausioje sostinės salėje su 6.000 vietų publikai. B. Powelio ir Amerikos valstybės prezidento skautų garbės pirmrniko Kulidžio kalbos buvo perduodamos per radio ir jų klausėsi 800.000 Amerikos skautų! Po susirinkimo ir paradų B. Powelis aplankė daugelio Amerikos miestų skautus.

— Balndžio 23 d., šv. Jurgio dieną, Baden Powelis pasveikino Lietuvos skautus eilėmis, kurios čia išverstos:

Širdingų linkėjimų jums aš siunču.
Tikiuosi — jūs eisit keliu mūs tiesiu
Ir žiemai praslinkus lankysit laukus,
Kur Jurgis Šventasis valdovas jums bus:
Linkiu jums pasekti jo kilniajų jieti —
Blogumą naikinti, viską nugalėti.

Te džiaugsmas ir juokas visur jus atras
Linksmai sau praleiskit stovyklų dienas.

— Siamo skautai atsiuntė sveikinimus ir linkėjimus Siamo Naujujų Metų (1-mo balandžio) proga.

*Sktn. Čečeta
Tarpt. Skyriaus vedėjas.*

Sveikiname visus skautus - abiturientus linkėdami mokslo suole, pasemtas žinias skautiškai pritaikyti gyvenime, kad būtų kuo didžiausia nauda Dievui ir Tėvynei.

Red. ir Adm.

Fizinis auklėjimas

Veda J. Macelis.

Vilniaus ripka.

Jau „Skautų Aide“ rašyta apie šitą mūsų tautinių žaidimą. Dabar tylomis praeidami pro žaidimo svarbą tautiniu atžvilgiu, pažesime tiktais pačią žaidimo techniką ir ką-ne-ką pritaikinsime skautams.

Ripkos kilmė. Ripka, kurią toliau aprašome, buvo seniau žaidžiama sodžiaus jaunimo. Sueidavo berniokai (tā žodij Imant nebloga prasme), atsinešdavo statinius, ar iš tvoros išsilauždavo, turėdavo medinę ripką — nuplautą medžio galą, žinoma, nestorą, arba „buksvą.“ Sustojo eilėse imdavo ripką rist. Bet kadangi visi skautai aną ripką gerai atmena, tai aš ją pamirštu ir elnam prie „Vilniaus ripkos“.

Aikštė ir įrankiai. Aikštė 100×30 metrų. Aišku, lygi, patogi ripkai rist. Virdury (skersai aiškštės) 10 metrų pločio tarpas, — tai pastovus skiriamasis ruožas; nuo jo kraštinių linijų pradedama žaist. Galinės linijos (po 30 m.) yra ripkos išritimo vieta. Kiekviename gale yra vartai po 8 metrus. Vadinas, galai bus 11 m. + 8 m. + 11 m.; šonai 20 m. (nuo vartų iki pabaudos linijų) + 25 m. (nuo pab. lin. iki pastovaus ruožo) + 10 m. (past. ruožo) + 25 m. + 20 m.

Įrankiai yra guminė ripka¹⁾ 800 gramų (arba 600 gr.; skautams pastaroji rekomenduotina) ir kiekvienam žaidėjui po lazdą, keilinį, 120 ctm. ilgio geriausia iš skroblo, drūtgaly ji išlenkta ir jos platumas 8 ctm. Vieta lazdai palmt patarlamina padaryt 8-kampę. Ir viskas!

Žaidėjai. Partijos po 7, kurių vienas vadinas (skiltinis žaidžiant skiltininkas). Būtina turėti teisėjas. Žaidėjai štai kaip stovi: vartuose vartininkas; toliau du gynėjai, dar toliau vienas pusgynėjis, ir prie pradžios linijų 3 puolėjai. Išeina maždaug 3-kampis, kurio kiekvienas šonas turi po 3 žaidėjus ir 1 centre.

¹⁾ Kol kas gaunama Laisvės Al. 5, but. 2 pas. P. K. Dineiką, po 35 litus.

Žaidimas. Tęsiasi 3 kilinius po 25 min. Pradžiai žaldėjai stovi visi savo vletose. Teisėjas sušvilpęs meta ripką į pastovų ruožą, o varovai stengiasi kas sau prispausi ją keiniu.

Pagavęs varovas rita savajam kuriam trada priešai paveržt negali. Visą laiką tarp partijų turi būt tarpas 10 metrų. Kas arčiau nuo metančio, kaip 10 metrų, tas tuo tarpu jos sulaikyt neturi teisės, bet būt jis gali, kur nori. Keinėjais ripka tik sulaikoma ir uždedama ant jos keinis. Lazdos nekellama aukščiau pečių. Varovali stengiasi ripką išrišt per priešininkų vartus. Pusgynėjis padeda varovams. Gynėjai gina po 11 metrų galinės linijos ir vartininką, nebėgdami per toll. Vartininkas laiko ripką kuo tik gali. Galimas pasavimas. Metant, ripka neturi leikt toliau kaip 5 metrus ore. Po 25 min. keičiamasi vletomis. Vadas gali visada savo žaidėjus perkeist vietomis: visi pereina laikrodžio rodyklės kryptimi per vieną vietą, tik vartininkas lieka vietoj.

Laimėjimai skaitomi taškais: už išritimą į vartus 2 taškal, o išritimą per galinę liniją (po 11 m.) po 1 tašką.

Ripkos paleidimas. Kadangi tai sunku be paveikslų parodyti, tai nenorėdami palikti tai laisvėj duosim nors trumpų nurodymų. Imama ripka taip, kad visi sulenkštai ją prispaustų prie delno, nykštys laisvas. Itupstas dešine koja į šalį, ranka su ripka prie peties, o kairuoji 45° kampu ištiesta priekin (žiūr. „Skautų Aido“ 3 Nr.); paskum kalę ranką smarkliai sukanč ratu į šoną, dešine smarkliai ritama ripka.

Skautams. Žaldimas labai geras, — jis auklėja kolektivizmo pradus žaidėjų dvasiją ir sveikatą su tamprumu ir gražumu kūne, nes iutraukiamas visas kūnas į darbą. Skautams, ypač jaunesniems, reikia kai kurio atsargumo. Pradėt nuo treniravimosi, pirma nuo judesų, paskum su įrankiu. Jaunesniems reikia mažesnės (juniorų, 600 ar 400 gr.) ripkos ir trumpesnio lauko. Instruktorių mintys tegu visada bus — neleist jaunesniems azarto. Skautai žaist mokėsi Koman-

dos baigia žaidimą, o aš tą rašinėli šūkiu:
„Lenkams Vilniaus nepaliksmi!

Iš K. Dineikos spausdinamos „Vilniaus ripkos“ (Karo Mokslo Skyriaus leidinys) paruošė

J. Macelis.

P. Dineikienė.

Pusiau plastinės mankštost mergaitėms.

I.

1-2-3-4 1) Žingsnį dešinę koja ir ant jos stovet, rankos šonais 2)

II.

1-2-3-4. Truputį pašokt dešinę koja, tuo laiku pažengt žingsnį kaire koja ir ant jos atsistot, rankomis, į šonus ištiestomis, padaryt mažus ratelius.

III.

1-2-3-4. Klaupt ant dešinės kojos; rankas lenkt prieš krūtinę.

IV.

1-2-3-4. Palikti klupeti; kaire kojų ištisti šonan; kaire ranką ištiesti horizontaliai šonan žemyn delnu, dešinę ranką vertikaliai ir pirštais laikytis žemės.

V.

1-2-3-4. Kojos IV padėty, kairės rankos delnų atverst aukštyn, pirštus plastiškai sulenkint ir kelt ranką iki galvos aukštyn lenkiant per alkūnę ir riešą.

VI.

1-2-3-4. Palikt V stovy; kaire ranką apverst ir grąžint į IV padėtį

VII.

1-2. Atsistot ant kairiosios kojos; dešinioji k. užpakaly; rankos šonais. 3-4. Deš. kojų pristatyti; rankas nuleisti.

VIII.

- a. Kaire koja žingsnį priekin; ant jos stovet; abi ranki kairiame šone.
- b. Taip pat stovint kelt rankas iki pečių delnais žemyn ir tuomet lenkti alkūnėse.
- c. Ištiet priekin rankas, plaštakas užrelest aukštyn.
- d. Kaire koja pristatoma ir rankos žemyn.

¹⁾ Išlaikymas

²⁾ Terminus žiūr. 1925 m. „Jėgos ir grožio, 6—7 Nr.

IX.

1-2-3-4. Taip, kaip VIII, tik žengt dešine; koja ir rankas į dešinį šoną ištiest.

X.

1-2-3-4. Dešinę koją kryžmais per kairę. dešinę ranką sulenkint, kairę ištiesta į šoną

XI.

1-2-3-4. Visą ratą apsisukt, kairioji koja gaunas kryžmai per dešinę, rankos palieka X.

XII.

1-2-3-4. Kairioji koja šonan; kairė ranka šonan.

XIII.

1-2-3-4. Kojos, kaip XII; rankas kelt šonais į viršų, lenkiant per alkūnę ir riešą (keliant delnus atgręžti į viršų).

XIV.

1-2-3-4. Kojos palieka taip pat, rankas leist žemyn iki pečių aukščio; delnai leidžiant į oro pusę.

XV.

1-2-3-4. Kairę koją pristatyti; rankas plastiškal leist žemyn.

XVI.

1-2. Pasisukt.

3-4. Palikt ramiai.

Sustatyti galima šitaip, jei nedaug žmonių. 1 daro, kaip nurodyta, antriejį tik į antrą pusę.

2	2	1
2	1	1
2	1	1

Arba šitaip:

1 2

2	1	1	2	1
2	1			

Nešimas ir imtynės.

I.

Šie mankštinimai priskiriami prie žaidimų. Visų lavinimosi smulkmenų čia neaprašinėsime. Atskirais atsitikimais pats galės instruktorius reikalingą nurodymų su teikti.

Bendrosios taisyklos šios: didžiausias démesys ir drausmė. Kartais žaidimas gali būt vienam kitam žalingas: blogai žaidėjų nuteikt ar įgrist. Pastebėjus tokiam žymiliu—

žaidimas pertraukti. Vienodai mankštinti abi žaidėjų pusės.

Vadovas, sekdamas žaidimą eigą, turi žiūrėti, kad ankščiau minėtos taisyklės būtų išlaikomos. Jis turi aiškiai nurodyti, kada mankšta pradėt, kada ji baigt. Įsakymai: pradėt! Turi būt tuož vykinami. Imtynių dalyviai turi būt lygaus maždaug stiprumo. Salia reikia pastatyti draugus, kurie nelaimė ištikus pagelbėtų.

Kaip priruošiamieji mankštinimai gali būt šie:

1. **Karaliaus sostas.** Šis žaidimas geriausiai duodasi trim. Žaidėjai stoja vienon vieton po 3. Vidurinysis pasilieka vietoj o kraštutinių daro žingsnį atgal ir susstoja priešais vienas antrą. Paskiau, vienas ir kitas kaire (dešine) ranka paima dešinės (kairę) savo rankos čiurnį, o dešine (kaire) paima priešais stovinčiojo kairę (dešinę). Taip padarę pritupla ir trečysis sėdas anj sunertų rankų. Kiekviena tokia trijų žmonių grupė sudaro vienetą ir daro judelius ir sunkenius į įvairias puses. Kiekvienas judesys baigiamas paliepus: sustot! Žaidėjų rolių reikia keist, taip kad kiekvienam tekėti stot eilėn lygus skaičius kartų.¹⁾

2. **Druskos svērimas.** Sustoja dviese nugatomis sunerę rankas (per alkūnes), stipriai laikosi. Iš tos padėties lenkiantis priekin tai vienam, tai kitam — „Sverlama druska“.

3. **Gerastaitelis.** Vienas neša kiltą. Nešamasis sėdi raitas ant nešėjo nugaros, suspaudęs kojomis jo klubus. Jo rankomis laikosi pečių, o jį laiko už blauzdų. Antru atveju nešamasis sėdi nešėjui ant pečių. Šis jį prilaiko.

Toks nešimo būdas gali būt pakeistas kitokiu. Nešėjas nuleidžia rankas žemyn ir jose iš užpakalio įsistoja stačias nešamasis; arba nešamasis stojas nešėjui ant pečių.

4. **Nešimas apskabinus.** Nešamasis sėdi raitas iš prysaklo ir laikosi rankomis nešėjo kaklo. Nešėjas laiko už blauzdų.

5. **Svirtis.** Nešamasis guli ant nešėjo pečių kniupščias; žiūri į užpakalį ir savo rankomis remiasi į nešėjo kryžių. Iš tos padėties gulintysis tiesiasi lanku aukštyn.

6. **Žemyn nugrėtros druskos nešima.** Nešamasis nusileidžia galva žemyn palei nešėjo nugarą ir sulenktonmis

kojomis kaba ant nešėjo pečių. Nešėjas jį prilaiko už blauzdų.

7. **Netekusio sėmonės nesima** m a s esti atsitikus nelaimėl. Sunkiau toks žmogus pakelti, bet tinkamai paėmus nešt nesunku. Dešinė ranka ir dešinė koja nešėjo apkabinama. Nešamasis kniupščias persveriamas ant peties galva į priešakį ir rankomis prilaikomas.

8. **Vertimas per galvą.** Atliekamas trise. Du suneria savo rankas, vieną porą rankų deda trečiąjam ant krūtinės. Iš tos padėties pirmą jų ranką pora keliamas apatinioj verčiamojo kūno dalis, antroji pora laikoma stipriai vietoje. Gaudamas atspirti verčiamasis lenkia kojas aukštyn ir daro lanką. Gaunasi judesys panašus į persyérinę.

Visi šie mankštinimai reikalauja didelio atsargumo. Kiekvieną porą turi sudaryti maždaug lygaus tvirtumo berniukai. Nešant ir k. žaidėjai savo judelius turi derint su vadovo įsakymais.

B. d.

Vertė J. Gudjurgis.

Žaidimai,

7. Skautybė.

I tam tikras vienodes tolumo vletas išsiunčiamas skautai, kad grįžę greičiausiai atraportuotų kokius nors dalykus (namų adresus, spalvas, medžius...) Laimėjimai: pirmas grįžęs laimėja (n-1)+, antras (n-2)+... Teisingas raportas 5+, neteisingas 0... Laimėja pliusai.

8. Plunksnos pūtimas.

Žaidžama kambarė. Pučiama plunksna laikosi ore; kieno dešinėj ji nukrinta, tas gauna minusą. Galima žaist partijomis.

9. Leisk mušti.

Dvi dalys duoda po 4 skautus. Vieni jų atsitupia ir rankomis pasiima kelnių ir visą žaidimą negali jų atleist. Kiti uždeda rankas ant pečių ir kojas laiko užpakalį. Jiems nevalia kabintis rūbų, ar kaklo, ar galvos. Arklys šokinėja ir stengiasi, kad raitelis kuo nors žemę palieštų. Raiteliui nupuolus, ar arkliui rankas nuo kelių atitraukus, išira. Žaist 3 mln. ×3. Triskart laimėjės 5+ 2 kartus 3+.

¹⁾ Tuo būdu galima be neštuvų pernešt ligonį.

10. Medžiu primušimas.

Vienas žaidėjų išmeta pėdos medį į aukštą ir pašaukia kurį žaidėją. Tas ntvėrės medį turi juo suduot kitiem. Primuštieji jam padeda kitus palaikydami, kol jis suduos medžiu.

11. Primuštų grandinė.

Pirmas primuštasis susikabina su „tuo“ ir gauđo kitus. Visi primuštieji vis prisikabina į eilę. Vieta, kad būtų galima visus sugaudyti.

12. Šaudymo galerija.

Dvi grupės. Viena apsisuka ir gali lenktis, kaip nori. Antra meta sviedinį į pirmają ir užgautasis išeina, lygiai ir nepataikęs. Meta iš eilės. Paskum atsisuka antra grupė ir meta pirmoji. Svarbu visus priesus išmušti.

13. Pilies ēmimas.

Dvi grupės, po 30 pėdų nuo pilies. Po komandos abi puola į pilį, kad užimtų daugiau vietų. Žaidėjus galima stumt, traukti į mest laukan, bet ne už rūbų. Po minučių komanda sustot ir laimėja pusę, daugiau pily turinti savo asmenų.

14. Skunk primušimas.

Žaidimas iš Sioux giminės indijonų. Kiekvienas laiko savo nosį vieną ranką, o koją antra. Jis primušamas, jei atleis kurią ranką.

15. Vaikas kepurėje.

Visi sudeda savo kepures į eilę, nuo kurios 15—20 p. yra pradžios linija. Vienas meta sviedineli į kepures. Jei nepataiko, tai „vaikas“ įdedamas į jo kepurę, o jei pačiai, tai savininkas griebia sviedinį ir leidžia į nubėgančius. Užgautas eina mest. Gavęs 5 „vaikus“, varomas per šerengą: nusigręžia ir jam sviedliniu duodama kelis kartus į nugara.

16. Nuodai.

Apskritimas, kurio $2R=6$ pėd. Dvi skiltys sustoja ratu, bet išsimaišę, apie ratą ir skubiai sukasi aplink, stengdamiesi ištumti į ratą savo priėšininkus. Ištumtasis yra užnuodytas ir pasišalinia. Žaidžia, kol lieka vienas skautas; jo skiltis laimi.

Cekų „sakalai“.

Šią vasarą, birželio 28 ir 29 d. ir liepos 4—6 d. Prahoje įvyksta Čekų „sakalų“ VIII-ji šventė. Kad čekams sakalai nestovi tiek toli nuo širdies, kaip, sakysim, mūsų visuomenei, jaunimo pastangos, rodo tai, kad sakalų šventėj dalyvauja nebe tūkstančiais, bet ištisos 30 tūkstančių! Kuomet Lietuva sulaukusi tiek galingų sūnų!

Lietuvos sporto šventė.

L. Sporto Lyga ruošia šliais metais sporto šventę. Ji bus rugpjūčio pabaigoje. Matyt, ir Lietuva jau atmerkia akis ir nebeignoruoja sveikų jaunuomenės pastangų, jei į šiai šventei rengt garbės komitetą matom jėjusius minist. pirm. dr. Bistrą, ministeri dr. Jokantą ir Kauno miesto burmistrą p. Vilieši.

Sportininkams ženklas.

„Sporto“ žiniomis L. Sporto Lyga ntarė duot vispusiškai išsilavinusiem sportininkams tam tikrą ženklt. Bet skautams jis neturi reikšmės. Šiaip dalykas labai sveikintinas, nes jo tikslas sportinant lietuvius, neleisti jiems perdėt kurioj srity, o reikalauja, kaip galima platesnio išsilavinimo sporte.

Valio skautai!

Valio už tai, kad į kvietimą atsiliept, kas vasarą nori keliaut po Lietuvą, atsiliep... niekas. Laikas būtų, ypač skautams, daugiau, ne per sprindį įžiūrėt. Vis delto lauksime ir turim viltį skautus nesnausiant¹⁾.

Vilniaus ripkal sekasi.

— Gegužės 16 d. Panevėžy Pavasar. stadione žaidė Vilniaus ripką Kauno „Aušra“ su Panevėžio gimnazija. Nors panevėžiečiai gana stiprūs, bet del jų nesusizaidimo pralošė „Aušrai“ 17:22 (aušriečių naudai). Publiką be galio patenkinta, ypač šukiu: „Lenkams Vilniaus nepaliks“. Antras labai gražus išpūdys padarytas Panevėžio jūros skautų, drausmingų, džentelmeniškų, gražių bernaičių, kurie kėlė laiveliai į alkštę.

¹⁾ Esamomis žiniomis yra praėjusių vasarų dariaus ilgas keliones, bet tegu atsiliepia kas ką apie juos žino!

— Gegužės 22—23 d. Prienų „Žiburio“ gimnazijų olimpiadoj žaidė ripką Kybartai: Naumiestis=9:3; Kybartai: Lazdijai=4:3; Prienai: Kybartai = 4:3. Iš viso laimėjo Prienai, bet ne del to, kad jie kybartiečius praneštų, o del to, kad šie buvo pavargę.

— „Žiburio“ glmnazijų olimpiadoj vos iš Vilkaviškio glmnaz. neatėmė pereinamostos dovanos Prienai. K. Dineika.

— Skautai pradėjo Vilniaus ripką žaist pirmieji tai šiauliačlai, vedami energingo Ant. Sauliaus, kurio energija net pavasarij padarė. Ir visi skautai pirmi turi stot Vilniaus ripkos žaisti!

Lietuvos Sporto Šventė.

1926 m. rugpjūčio mėn. 27, 28 ir 29 d. Kaune ruošiama visos tautos sporto šventė. Šventėje dalyvauja visos Sporto Lygos or-jos ir be to šauliai ir skautai. Šventės programo numatyta: bendrösios mankštos, lengvoji atletika, plaukimai, tautiniai ir kt. žaidimai, ir šaudymai. Prieš šventę ruošiama instruktorių kursai, kurie įvyks birželio mén. 14 iki 24 d. Skautų or-ja šiuose kursuose turi 10 savo atstovų.

Del šventės reikšmės mūsų tautai kaltėti netenka. Visiems suprantama kokias žymes paliko. Dainų ir kitos šventės; nėra taip pat reikalo abėjoti ir del ruošiamos sporto šventės Lietuvoj.

Skautams itin yra svarbus šis reikalas. Mes entuziastiniai turime sutikti šį Sporto Lygos žygį ir bendromis jėgomis dėtis prie tautinio kultūrinio darbo ir kartu su visais siekti tautos labui užbrieštus tikslus.

Sporto ir Lav. Skyrius tikisi, kad skautai gausingai dalyvaus šioje tautos sporto šventėje ir savo aktyviu dalyvavimu pakels tautos bei savo or-jos garbę.

Sp. L. Skyrius.

Mūsų sporto literatūros.

Jėga ir Grožis. 1—3 (26) Nr. 1926 m. sausio — kovo mėn.

Šitas skautams, rodos, pažystamas žurnalas, netolimas jėems savo dvasia, kažin kodel vis rečiau dienos šviesai bepasirodo... Ar jis čia, būdamas „racionalaus sportininko“ brolis, elgiasi protingai, ar taikosi prie apystovų, o gal nenorėti rekordų siekt,—sunku ką tikra pasakyti. Sis numeris jau iš pažiūsiaus tikrai dailus: metas būtų visiems

žurnalams jo paveikslu pasekti! Turinys gana koncentruotas: „Vilniaus ripka“, „Sportas ir kultūra“, iš sportininko hygijenos ir kita kalba už save. Todel, alšku, kad jis bus kiekvienam skautui, ypatingai vadovams paranki priemonė... na kad ir galvos sportu.

Sportas, Liet. Sporto Lygos org. 4 Nr.

Kaip Sporto Lygon, taip ir šin „Sporto“ numerinė telpa, paprastai ir aiškiai tariant, daugelio plaukų sportininkai. Šis numeris ypatingai gausus rašytojais, sumobilizuotas visos šiaip jau išskliaudžiusios jėgos. Platčiai aprašyta visų organizacijų istorijos ir sporto kelias. Be kitų skautams didelės vertės turi dr. Jurgelionio straipsnis (dalis jo Skautų kursuose skultyta) apie organizimo raidą sulig amžium. Tas mintis skautų vadai gali visada išsidėmėti, nes jie yra atsakę už jaunuolių sveikatą, grožį, ateitį. Kitomis temomis jis skautams daug neduoda.

J. Macelis.

Sp. ir Lav. Skyr. Pranešimas.

Sporto įrankių galima gauti Kaune Priebabčio krautuvėj Laisvės Al, 63. Skautų or-jai duodama 10% nuolaidos.

S. L. Skyrius.

Nauji leidiniai.

Sportas 36 N 1926 m. balandžio m. Kaina 1 l. 50 cent. Lietuvos Sporto Lygos leidinys.

Šaltinis 9 N Marijampolė 1926 m. Gegužės 6 d.

Šiaurinė 2 N 1926 Vasaris m. Kėdainių Tunto neper. leid.

Žvalgas 4 N 1926 m. balandis. Jurbarcko skautų laikraš. Kaina 40 cent.

Redakcijos atsakymai.

S-pui. Eilėraščiai silpnū.

P. žinutė suvėluota netalpinsime.

Visiems, kurie mus atmena, dékojame Redakciją.

Leidžia — Vyriausias Skautų Štabas.

Redaktorius: Skautininkas V. Baniulis.

„Raidės“ spaustuvė Kaune, Kęstučio g. 44. Tel. 758

06963

Visiems pavizdys!!

„Skautų Aidas“ gali išsilaikti tik tuo met, jei visi skautai jį skaitys ir punktualiai prisiuntinės pinigus už išparduotus „Sk. A.“ Nr. Savo laiku tas buvo paskelbtas „Sk. A.“

„Pavyzdingumo“ rekordą pasiekė. Panevėžio Tuntas (neatsilygino nė už vieną Nr.)

Siusta Tuntininkui sumoje 450 lt.

Mažeikiai siusta Titui 75 lt.

Pilviškis „ Krulickui 70,5 lt.

Linkuva	”	Valiulytei	40,5 lt.
Joniškėlis	”	Račauskui	25 lt.
Rietavos	”	Jazui	21 lt.
Naumiestis	”	Račuliai	20 lt.
Giedraičiai	”	Rinkevičiui	15 lt.
Maletai	”	Leščliui	15 lt.

Primintina, ir Šiauliams likusią dalį sumoje 236 lt. skubiai prisiusti. Skautai turi būti skautais!

Red. ir Adm.

Stovyklos.

Skautų roverių stovykla 1926 m,
liepos mėn. 21-31 d.

1. Stovykloje galės dalyvauti visi skautai vyčiai, nori būti skautų instruktoriais vyresnieji skautai, draugininkai, visų laipsnių skautininkai ir kitų vyresnieji, turėj nemažiau 18 metų amžiaus. Dalyviai turi būti jau susipažinę su skautais teoretinių (perskaite „Pirmuoju skauto žingsnelius“, „Skautybę“ bei kitą prieinamą sk. literatūrą).

2. Kiekvienas dalyvis pirmą stovyklos dieną turės sumokėti 35 litus pragyvenimo išlaidoms padengti. Vietoj pinigų dalies, galiama atsiwežti nedaugiau kaip už 20 litų šių produktų: sviesto — 7 lt. klgr., lašinių — 4 lt. klgr., kumpio — 2 lt. klgr., kiaušinių — 1,5 lt. klgr., dešimtis.

3. Stovyklos dalyviai sudarys draugovę. visi bus taikomi paprastais skautais. Bus skiltys. Draugininkas bus skautininkas Viktoras Čečeta. Instruktorius — skautininkas Ignas Tomašauskas.

4. Visi dalyviai turėtų kuprinę (skaut. rancą), ranksluoštį, muilą, dantims šepetelį, dvi šiltas antklodes, tuščia čiužinį, tuščią maišelį pagalvei, emaliuotą lėkštę, puodus, peili, šaukštą, šakutes, pašelj, švarų bloknotą.

5. Skautų uniforma visiems dalyviams privaloma. Kelnaitės turi būti trumpos, aukščiau kelių. Laipsnių ženklus reikės nusilminti prie laužo pirmajį vakarą.

6. Tiems stovyklos dalyviams, kurie pašrodis stovyklos metu turė pakankamai skautams vadovauti charakterio ir įsigiję praktišką ir teoretinį skautiškų žinių, Lietuvos skautų šefo vardu bus duodami atmintinių ženklių.

7. Palapinės ir virtuvės įnagiai bus parūpinti.

8. Valgij virs stovyklos dalyvių skiltimiš paeiliui.

9. Kasdieninė tvarka, bendrai imant, bus sekanti 7.00 keltis. Skautiškos kūno mankštost.

8.00 Pusryčiai

9.30 Palapinių apžilurėjimas. Vėlavos pakėlimas. Malda.

9.45 Pirmas praktiškas užsiėmimas.

11.00 Antras pr. užs.

12.00 Trečias pr. užs.

13.00 Pietūs

15.00 Ketvirtas pr. užs.

16.00 Prlešpiečiai

16.30 Penktas pr. užs.

16.30 Šeštas pr. užs.

19.30 Vakarienė

0695
1936
06963

21.00 Laužas

22.00 Malda

22.30 Gulti. Gęsta šviesos.

10. Dalyviai renkasi liepos 21 d. 15 val.
Kaune Šaulių Sąjungos būste, Laisvės alėja
26 nr.

11. Pranešti apie norą vykti reikia iki
1-mo liepos.

Adresas: sktn. V. Cečeta, Vyriausias skautų šstabas, Kaunas, Laisvės alėja 26 nr.

1926 m. liepos mén. 7 dn. prasidės Lietuvos Vyresniųjų skaučių stovykla ir tesis 2 savaiti. Stovyklos vieta—netoli Palangos, prie jūros kranto. Pragyvenimas stovykloje kainuos 50 litų plnlgais (dalį gali-

ma užmokėti produktais). Stovykloj galės dalyvauti draugininkės, jų padėjėjos, skiltininkės ir dikių rekomenduotos skautės (ne jaunesnės 15 mt.) Kadangi stovyklo bus praeinama laipsnių patyrimo programos (svarbiausia praktinė dalis), tai būtų gera, kad skautės prieš atvyksiant stovyklon pačios praeitų teoretinę dalį.

Pagelaujama, kad iš kiekvienos d-vės atvyktų nors viena skautė. (Jei negali savo lešomis, tai nors draugovės). Atvykusios galėsime arčiau susipažinti, pasidalinti minimis, pasitarti rūpimais klausymais, pasemti reikalingą žinių, kad grįžusios galėtumėm lankamai testi toliau pradėtą darbą.

Skaučių skyrius.

„Pavasaris“

Kaimo jaunimui taikomas laikraštis sekantį
Nr. skirs vien tik skautams.

Visi skautai grįžę į kaimus užsakykit ji savo sesutėms, broliams ir draugams, o 30 ge-
gužės Nr. įsigykit patys.

lekite naujausią literatūrą

Jau išėję:

Tysliava. Auksu lyta (eileraščiai) — 2 lt.

Tysliava. Tolyn (eileraščiai) — 2 lt.

O. Henry. Amerikoniškos apysakos — 1 lt.

Kazys Binkis. Šimtas pavasarių (eil.). — 2 lt.

Netrūkus iš eis:

Salys Šemerys. Liepsnosvaidis širdims deginti (eileraščiai).

Stasys Santvaras. Raudos (eileraščiai)

P. Tarutis. Gyvas stebuklas [proza].

KREIPKITĘS: Pr. Stiklius, Kęstučio g. 44 Kaune. Tel. 758.

Pastaba: Imantiems vieno leidinio nemažiau 10 ekz., nuo-
laidai 35%. Knygos siunčiamos apdėtu mokesčiu.